

Hogeschool van Arnhem en Nijmegen

HBO opleiding Master in Social Work

Uitgebreide opleidingsbeoordeling

Inleiding

Dit visitatierapport bevat de beoordeling van de bestaande hbo-masteropleiding Master in Social Work van de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (HAN). De beoordeling is uitgevoerd door een visitatiepanel dat door NQA in opdracht van HAN is samengesteld. Het panel is in overleg met de opleiding samengesteld en is voorafgaand aan de visitatie goedgekeurd door de NVAO.

Het rapport beschrijft de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel. Het is opgesteld conform het *Beoordelingskader voor de uitgebreide opleidingsbeoordeling* van de NVAO (6 december 2010) en het *NQA Protocol 2011 voor de uitgebreide opleidingsbeoordeling*.

De visitatie heeft plaatsgevonden op 15 en 16 november 2011.

Het visitatiepanel bestond uit:

de heer drs. C.J.M. van Dongen (voorzitter, domeindeskundige);

mevrouw prof. dr. M.A.O. Bouverne-de Bie (domeindeskundige);

de heer drs. J.A.R. Heemskerk (domeindeskundige);

mevrouw E. Tiessens (studentlid).

De heer drs. L.S. van der Veen, auditor van NQA, trad op als secretaris van het panel.

Bij de aanvraag werd door de instelling een kritische reflectie aangeboden die naar vorm en inhoud voldeed aan de eisen van het desbetreffende beoordelingskader van de NVAO en aan de eisen van het *NQA Protocol 2011*.

Het panel heeft de kritische reflectie bestudeerd en een bezoek aan de opleiding gebracht.

De kritische reflectie en alle overige (mondeling en schriftelijk) verstrekte informatie hebben het visitatiepanel in staat gesteld om tot een weloverwogen oordeel te komen.

Het visitatiepanel verklaart dat de beoordeling van de opleiding in onafhankelijkheid heeft plaatsgevonden.

Utrecht, 22 februari 2012

Panelvoorzitter

drs. C.J.M. van Dongen

Panelsecretaris

drs. L.S. van der Veen

Samenvatting

Het visitatiepanel concludeert op basis van de visitatie dat de hbo-masteropleiding Social Work van de HAN onderwijs van **voldoende** kwaliteit verzorgt.

Beoogde eindkwalificaties

De opleiding kiest voor een profiel, waarin de praktijkontwikkeling in het social work centraal staat. Het profiel legt het accent bij de professionele kant van het werk, de managementkant komt in beperkte mate aan bod. Het profiel heeft zich sinds het ontstaan van de opleiding in 2008 steeds verder ontwikkeld en heeft zich nu gestabiliseerd. De opleiding richt zich op drie kerntaken: regievoering in complexe hulp- en dienstverleningssituaties, ontwikkelen en toepassen van kennis en hanteren van meervoudige perspectieven. Studenten ontwikkelen in de opleiding zes competenties, de eindkwalificaties van de opleiding. Deze komen overeen met de fasen van praktijkontwikkeling (regulatieve cyclus). De competenties zijn onderverdeeld in (24) deelcompetenties.

De opleiding sluit nauw aan op de vraag van studenten naar verdieping als antwoord op de complexiteit van praktijkontwikkeling. Het masterkarakter van de opleiding komt in de eindkwalificaties voldoende naar voren. Het wordt in het bijzonder benadrukt in het hanteren van meervoudige perspectieven.

Het panel beoordeelt de beoogde eindkwalificaties (standaard 1) als **voldoende**.

Programma

De opleiding is opgebouwd uit drie parallelle programma's: Social Work Theory, Social Practice Development en Professioneel Leiderschap. De programma's zijn onderverdeeld in onderwijseenheden. Centraal in het programma staat het praktijkontwikkelingsproject, dat studenten in hun eigen werkpraktijk uitvoeren. Het vormt de verbindende schakel in de opleiding. De drie programma's bieden de studenten de theorie en vaardigheden die zij voor het praktijkontwikkelingsproject nodig hebben. Het programma vormt op deze manier een mooi samenhangend geheel. De onderdelen zijn goed op elkaar afgestemd.

De theoretische component heeft voldoende diepgang, met het accent op de toepassing van de kennis. De gebruikte literatuur is van voldoende kwaliteit, actueel en relevant. Er is voldoende aandacht voor praktijkonderzoek, maar de analyse en verwerking van de data vraagt meer aandacht. De student werkt in zijn eigen beroepspraktijk aan zijn competentieontwikkeling en krijgt daarvoor onderwijs aangeboden in een doordachte mix van werkvormen, op een vaste dag in de week. De studielast komt gemiddeld overeen met de geprogrammeerde tijd, maar is niet geheel evenwichtig over het programma gespreid. Studenten die aan de opleiding beginnen zijn in het bezit van een verwant bachelordiploma, zoals SPH of MWD, en hebben minimaal drie jaar relevante werkervaring. Ze hebben uitvoeringsoverstijgende taken en hebben binnen het werk de mogelijkheid om opdrachten uit te voeren voor de masteropleiding. Met de werkgever worden vooraf afspraken gemaakt over het praktijkontwikkelingsproject dat de student gaat uitvoeren. Het project wordt in de instroomfase voorbereid. Op deze wijze wordt zorgvuldig nagegaan of de wensen en mogelijkheden van de student, de werkgever en de opleiding op elkaar aansluiten.

Het panel beoordeelt de inhoud en de vormgeving van het programma en de instroom als **goed** (standaarden 3, 4 en 5). De oriëntatie, de studeerbaarheid en de duur zijn **voldoende** (standaarden 2, 6 en 7).

Personeel

De opleiding beschikt over voldoende formatie voor de uitvoering van het onderwijs. Er zijn twaalf vaste docenten, waarvan vijf het kernteam vormen. Daarnaast worden er externe docenten ingezet uit de wetenschappelijke wereld en het beroepenveld. De opleiding heeft een goede vorm gevonden voor de inzet van de docenten, die slechts een kleine aanstelling hebben voor deze opleiding.

Het docententeam is voldoende gekwalificeerd voor de uitvoering van het onderwijs. De docenten zijn goed op de hoogte van de praktijk van het social work en beschikken over voldoende vakinhoudelijke kennis. De kennis op het gebied van onderzoek kan nog worden versterkt. Alle docenten hebben een mastergraad, een deel van hen is gepromoveerd of is bezig met een promotie. De studieloopbaanbegeleiders/supervisoren hebben een bachelorgraad. Docenten maken in de functioneringsgesprekken afspraken over verdere scholing en ontwikkeling. Een gericht promotiebeleid en verdere professionalisering op het gebied van onderzoek verdienen meer aandacht.

Het panel beoordeelt het personeelsbeleid en de kwaliteit van het personeel als **voldoende** (standaarden 8 en 9). De kwantiteit van het personeel is **goed** (standaard 10).

Voorzieningen

De opleiding beschikt over voldoende en adequaat ingerichte onderwijsruimtes. Ze maakt zeer intensief gebruik van de digitale leeromgeving. De voorzieningen passen goed bij het karakter van een deeltijd-masteropleiding.

Studenten worden begeleid in studieloopbaangroepen, groepssupervisie, reflectiegroepen en projectgroepen. Dit is een zinvol en compleet pakket van begeleiding. Op het gebied van de begeleiding op de werkplek is meer kwaliteitsborging gewenst.

Het panel beoordeelt de voorzieningen van de opleiding als **goed** (standaard 11). De studiebegeleiding is **voldoende** (standaard 12).

Kwaliteitszorg

De opleiding voert over een inzichtelijk en systematisch kwaliteitszorgbeleid. Ze maakt gebruik van zinvolle evaluatie-instrumenten, zowel schriftelijk als mondeling, en stelt realistische normen. Het beleid stuit goed aan bij de schaal van de opleiding. Eenmaal per jaar rapporteert een externe toezichthouder uit het beroepenveld over zijn bevindingen. Evaluatieresultaten worden structureel met docenten en studenten besproken. Alle resultaten komen samen in het kernteam, dat verbeterplannen opstelt en deze omzet in acties. De aansturing vindt plaats door de opleidingscoördinator. Evaluaties leiden zichtbaar tot verbeteringen. Aangebrachte verbeteringen in het onderwijsprogramma worden vermeld in de studiehandleidingen. De opleiding is serieus omgegaan met de aanbevelingen uit de vorige visitatie.

Studenten, docenten, alumni en het werkveld worden in voldoende mate bij de kwaliteitszorg betrokken. Via de beroepenveldcommissie zijn er structurele contacten met werkveld. De opleiding onderhoudt contacten met haar afgestudeerden, maar nog niet systematisch.

Sinds vorig jaar is er een examencommissie voor vier masteropleidingen in het sociale domein. Dat bevordert de onafhankelijkheid van de commissie. Zij werkt aan de concrete invulling van haar taken op het gebied van de kwaliteitsbewaking van toetsen en beoordelen. Het panel beoordeelt de Evaluatie van de Resultaten en de Verbetermaatregelen (standaarden 13 en 14) als **goed**, de Betrokkenheid bij kwaliteitszorg (standaard 15) als **voldoende**.

Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en beoordeling. De gebruikte toetsinstrumenten zijn geschikt en van goede kwaliteit. De beoordelingscriteria zijn goed uitgewerkt. De activiteiten die de opleiding onderneemt om de kwaliteit van de toetsing en beoordeling te bevorderen werpen hun vruchten af. Dit verdient blijvende aandacht. De afstudeerresultaten laten zien dat de studenten het masterniveau bereiken. De opleiding geeft hen meer ondergrond om de vraagstukken in de complexe praktijk te begrijpen en de praktijk verder te ontwikkelen. Studenten worden goed toegerust op het gebied van praktijkontwikkeling. Op het gebied van onderzoeksanalyse en van het leveren van een bijdrage aan de verdere ontwikkeling van het domein van het social work is nog winst te behalen.

Het panel beoordeelt de toetsing en de gerealiseerde eindkwalificaties (standaard 16) als **voldoende**.

Op grond van de beoordelingen van de zestien standaarden en de beslisregels van de NVAO beoordeelt het panel de opleiding als **voldoende**.

Inhoudsopgave

1	Basisgegevens van de opleiding	11
2	Beoordeling	13
	Beoogde eindkwalificaties	13
	Standaard 1 Beoogde eindkwalificaties	13
	Programma	16
	Standaard 2 Oriëntatie van het programma	16
	Standaard 3 Inhoud van het programma	19
	Standaard 4 Vormgeving van het programma	21
	Standaard 5 Instroom	22
	Standaard 6 Studeerbaarheid	24
	Standaard 7 Duur	25
	Personeel	26
	Standaard 8 Personeelsbeleid	26
	Standaard 9 Kwaliteit van het personeel	27
	Standaard 10 Kwantiteit van het personeel	28
	Voorzieningen	29
	Standaard 11 Materiële voorzieningen	29
	Standaard 12 Studiebegeleiding	30
	Kwaliteitszorg	31
	Standaard 13 Evaluatie resultaten	31
	Standaard 14 Verbetermaatregelen	32
	Standaard 15 Betrokkenheid bij kwaliteitszorg	33
	Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	35
	Standaard 16 Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	35
3	Eindoordeel over de opleiding	39
4	Aanbevelingen	41
5	Bijlagen	43
	Bijlage 1: Eindkwalificaties van de opleiding	45
	Bijlage 2: Overzicht opleidingsprogramma	47
	Bijlage 3: Deskundigheden leden visitatiepanel en secretaris	49
	Bijlage 4: Bezoekprogramma	55
	Bijlage 5: Bestudeerde documenten	57
	Bijlage 6: Overzicht bestudeerde afstudeerwerken	59
	Bijlage 7: Verklaring van correctheid en volledigheid	61

1 Basisgegevens van de opleiding

Administratieve gegevens van de opleiding

1. Naam opleiding in CROHO	Master in Social Work HAN
2. Registratienummer opleiding in CROHO	44116
3. Oriëntatie en niveau	Hbo-master
4. Aantal studiepunten	60
5. Afstudeerrichting(en)	
6. Variant(en)	Deeltijd
7. Locatie(s)	Nijmegen
8. Jaar vorige visitatie en datum besluit NVAO	Vorige visitatie: 20 december 2006 Besluit NVAO: 20 maart 2007

*) Associate Degree, indien van toepassing

Administratieve gegevens van de instelling

9. Naam instelling	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen
10. Status instelling	Bekostigd
11. Resultaat instellingstoets kwaliteitszorg	Nog niet bekend

Kwantitatieve gegevens over de opleiding

1 In-, door- en uitstroomgegevens

Afstudeer cohort	1e jaars			2e jaars				Totaal rendement	
	Instr 1e jr	Uitval	Doorstr. 2e jr	Instr. 2e jr	Uitval	Vertraagd	diploma	% diploma	% Uitval
2008-2009 (1)	28	10	18	19	2	3	14	48,3%	41,3%
2009-2010 (2)	8	4	4	16	0	1	15	75%	20%
2010-2011 (3)	26	7	14	15					
2011-2012 (4)	26								

2 Gerealiseerde docent-studentratio:

Student fte ratio: 1 docent op 20 studenten

3 Gemiddeld aantal contacturen:

1e jaar: 36 contactdagen van (ruim) 6,5 uur, waarvan 4 uur voor lessen en 2,5 uur voor werkgroepen

2e jaar: 18 contactdagen van 6,5 uur + 6 contactdagen van 4 uur.

2 Beoordeling

Het visitatiepanel beschrijft hieronder per standaard van het NVAO beoordelingskader de bevindingen, overwegingen en conclusies. Het eindoordeel over de opleiding volgt in hoofdstuk 3.

Beoogde eindkwalificaties

Standaard 1 Beoogde eindkwalificaties

De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.

Bevindingen

Ontwikkelingen in het opleidingsprofiel

Uit doelmatigheidsonderzoek door het Kenniscentrum Beroepsonderwijs Arbeidsmarkt (KBA), voorafgaand aan de start van de opleiding, kwamen twee profielen naar voren, een professioneel en een beleids/managementprofiel. De opleiding heeft gekozen voor het professionele profiel, omdat er voldoende managementopleidingen op masterniveau zijn en omdat een inhoudelijke wetenschappelijke discipline op het gebied van social work in Nederland ontbreekt. De opleiding ziet hier een gat dat opgevuld moet worden ten behoeve van het verbeteren van de kwaliteit van de uitvoering van het werk.

In samenwerking met de Hogeschool van Amsterdam en met de belangrijkste stakeholders, zoals werkveldvertegenwoordigers, deskundigen en docenten van de bacheloropleidingen en de toenmalige Voortgezette Opleiding GGZ en Maatschappelijke Dienstverlening, is er een blauwdruk uitgewerkt. Daarin zijn zeven competenties geformuleerd in termen van rollen. Ze zijn gebaseerd op de door het KBA geformuleerde kerncompetenties, maar zonder de competenties die betrekking hebben op management. Dit zijn tot 2009-2010 de eindkwalificaties van de opleiding MSW.

Omdat voor studenten, docenten en werkveldbegeleiders de competenties in termen van rollen niet goed bruikbaar bleken te zijn, is het competentieprofiel in overleg met het kernteam en de opleidingscommissie herschreven. Dit nieuwe profiel is operationeel sinds het studiejaar 2009-2010.

In de afgelopen drie jaar is in het profiel steeds meer het accent komen te liggen op praktijkontwikkeling. Dit sluit volgens de opleiding aan bij de ontwikkelingen in het werkveld. Er is behoefte aan een vertaling van onderzoeksresultaten naar de werkvloer. Onderzoek moet dus een belangrijk onderdeel uitmaken van praktijkontwikkeling. Kennis uit onderzoek moet worden omgezet in een richtlijn voor het handelen, door de opleiding 'ontwerp praktijkverbeterinterventie' genoemd. Het werk van de afgestudeerde MSW'er moet leiden tot ander handelen in de praktijk ten behoeve van cliënten en burgers. Vanwege de sterkere

nadruk op praktijkontwikkeling is in het studiejaar 2010-2011 een derde kerntaak aan het profiel toegevoegd: 'hanteren van meervoudige perspectieven' (zie hieronder).

Voor het studiejaar 2011-2012 is het opleidingsprofiel compacter gemaakt (*Profiel master in Social Work 2011*). De eindkwalificaties zijn scherper geformuleerd en er zijn toetsbare criteria bij uitgewerkt. Het profiel is in maart 2011 goedgekeurd door de Beroepenveldcommissie en gaat in per september 2011.

De opleiding onderscheidt in dit opleidingsprofiel drie kerntaken: 'het voeren van de regie in complexe hulp- en dienstverleningssituaties', 'het ontwikkelen en toepassen van kennis' en 'het hanteren van meervoudige perspectieven'. De master in Social Work vervult deze drie taken in zeven rollen: seniorprofessional, praktijkonderzoeker, ontwerper, projectmanager, adviseur/consultant, expert en beroepsinnovator. Studenten worden opgeleid om deze rollen in de beroepspraktijk te kunnen uitoefenen. Daartoe ontwikkelen ze in de opleiding zes competenties, die overeenkomen met de zes fasen in het werken aan praktijkontwikkeling (de regulatieve cyclus): signaleren, onderzoeken, ontwerpen, implementeren, evalueren en legitimeren. Dit zijn vanaf 2009-2010 de eindkwalificaties van de opleiding MSW. Elk van de zes competenties is onderverdeeld in deelcompetenties (in totaal 24), die dienen als beoordelingscriteria (zie bijlage 1).

Uit het eerste alumni-onderzoek van de opleiding (2011) komt naar voren dat alumni zes van de zeven rollen herkennen als belangrijk voor hun beroepspraktijk. De rol van 'onderzoeker' vinden ze minder relevant. Dat komt volgens de opleiding onder meer omdat de rol van onderzoeker in de uitvoering van het werk het minst voorkomt.

Masterniveau

De opleiding heeft haar eindkwalificaties geijkt op de Dublin descriptoren door per descriptor aan te geven welke competenties en deelcompetenties daarop betrekking hebben. Tevens is vermeld in welke onderwijseenheden de descriptor aan bod komt en is een nadere toelichting gegeven. Zo komt de Dublin descriptor 'kennis en inzicht' naar voren in de competenties signaleren (competentie 1: 'De master in social work signaleert normatief en vanuit meerdere perspectieven behoeften en mogelijkheden tot ontwikkeling van de uitvoeringspraktijk, kennis en het beroep') en onderzoeken (deelcompetentie 2.1: 'Onderzoekt met belanghebbenden vanuit meervoudige perspectieven wat de gewenste praktijksituatie is').

Docenten beschrijven het masterniveau tegenover het panel met name als het ontwikkelen van een overall-blik en het kunnen schakelen tussen verschillende perspectieven.

Afgestudeerden zien in de opleiding de mogelijkheid om hun kennis en vaardigheden te verdiepen als antwoord op de complexiteit van de vraagstukken die ze in hun praktijk tegenkomen en om inhoudelijk leiding te kunnen geven aan praktijkontwikkeling.

Het masterniveau wordt tevens bevorderd doordat de associate lector van het lectoraat 'Werkzame factoren in de zorg voor de jeugd' deel uitmaakt van het kernteam. Zij is programmaleider voor de grootste onderwijseenheid, Social Practice Development.

De opleiding is bezig met de ontwikkeling van een Body of Knowledge and Skills (BOKS), waarin de kernconcepten en de bijbehorende literatuur worden opgenomen. Een verdere uitwerking van deze BOKS kan de kennis en vaardigheden op masterniveau nader

expliciteren en aanscherpen. Het panel acht het raadzaam de BOKS verder uit te werken en deze in lijn te brengen met de zes competenties.

Contacten in het opleidingsdomein en het werkveld

De opleiding participeert in het landelijk opleidingsoverleg voor sociaalagogische masteropleidingen. Het is een platform voor uitwisseling, afstemming, samenwerking en gezamenlijke kennisontwikkeling op het gebied van masters in het hoger sociaalagogisch onderwijs (HSAO), waaraan sinds 2009 dertien hogescholen deelnemen. De opleiding is tevens lid van het landelijk overleg van de vier masteropleidingen voor Social Work in Nederland. De opleiding onderhoudt contact met het veld via haar beroepenveldcommissie (BVC), via de praktijkbegeleiders en via de studenten en hun werkgevers.

Vergelijking met buitenlandse opleidingen

De opleiding sluit in haar benadering aan bij het begrip practice development, zoals dat wordt gehanteerd bij de verpleegkunde en zorg in Groot Brittannië, Australië en Nieuw-Zeeland. De opleiding van de HAN legt de nadruk zowel op het activeren van de cliënt als op de inbedding van de cliënt in diens sociale omgeving. Een profielvergelijking met opleidingen in België en Duitsland levert op dat het Nederlandse profiel meer beroepsgericht is (hbo) en dat de opleidingen in België meer academisch zijn. De opleidingen in Duitsland zijn meer op management gericht. De opleiding heeft recent contact gelegd met en participeert in de European Association of Schools for Social Work (EASSW).

Overwegingen

Het panel stelt vast dat het profiel van de opleiding zich sinds de start van de opleiding in 2008 op basis van voortschrijdend inzicht verder heeft ontwikkeld. Dat is op zorgvuldige en overwogen wijze gebeurd. Studenten, docenten en beroepenveld zijn erbij betrokken geweest. De opleiding kiest nadrukkelijk voor een 'professioneel' profiel en niet zozeer voor een 'management'-profiel. Het panel waardeert deze keuze, waarin de inhoud van de praktijkontwikkeling centraal wordt gesteld. Dat neemt overigens niet weg dat het managementperspectief, met het oog op de aansturing van de praktijkontwikkeling, naar de mening van het panel sterker kan worden aangezet.

De keuze voor praktijkontwikkeling sluit goed aan op de behoefte van de studenten. Zij zijn op zoek naar verdieping als antwoord op de complexiteit van praktijkontwikkeling en naar de vaardigheden om daar leiding aan te kunnen geven. Het panel erkent de relevantie van de keuze van de opleiding voor het 'professionele' perspectief en ziet dit ook duidelijk terug in het centrale praktijkontwikkelingsproject in het programma.

Het masterniveau van de opleiding komt naar de mening van het panel in het profiel en de eindkwalificaties in voldoende mate tot uitdrukking. De toevoeging van de kerntaak 'het hanteren van meervoudige perspectieven' benadrukt het masterkarakter van de opleiding. Het panel stelt wel vast dat het zware accent op de praktijkontwikkeling het belang van de ontwikkeling van het vakdomein van het social work naar de achtergrond drukt. De rol van de afgestudeerde master als praktijkonderzoeker kan in het verlengde hiervan meer worden benadrukt. Alumni zien deze rol vanuit hun sterk beroepsgerichte opleidingsvraag als de minst belangrijke. Hier ligt naar de mening van het panel een belangrijke uitdaging voor de

opleiding tot verdere verdieping van de praktijktheorievorming in relatie met het professionele veld.

Conclusie

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **voldoende**.

Programma

Beknopte beschrijving van het onderwijsprogramma

De opleiding bestaat uit drie programma's: Social Work Theory (20 EC), Social Practice Development (30 EC) en Professioneel Leiderschap (10 EC). Deze programma's worden parallel gegeven en lopen door de gehele opleiding. De drie programma's zijn onderverdeeld in onderwijseenheden (OWE), die in omvang variëren van 2 tot 10 EC (zie het programma-overzicht in bijlage 2). Centraal in het programma staat het praktijkontwikkelingsproject, dat als verbindende schakel door het gehele programma loopt.

Standaard 2 Oriëntatie van het programma

De oriëntatie van het programma waarborgt de ontwikkeling van vaardigheden op het gebied van wetenschappelijk onderzoek en/of de beroepspraktijk

Bevindingen

Kennisontwikkeling

De kennisontwikkeling van studenten vindt in belangrijke mate plaats in het programma Social Work Theory. Daarin komen aan de orde: de theorie van het vak Social Work (agogische theorie), sociologische theorie (de maatschappelijke positie van het sociaal werk, vanuit de benadering van de constructieve sociologie) en professionaliseringstheorie (sociaal werk als beroep). De theorie wordt zo veel mogelijk just-in-time aangeboden, parallel aan het praktijkontwikkelingsproject dat door het gehele programma loopt (zie standaard 3). Voor de drie onderdelen wordt gebruikt gemaakt van verplichte en aanbevolen literatuur, die staat vermeld in de Onderwijs- en Examenregeling, in de Studiehandleiding en op de digitale leeromgeving Scholar. Studenten voeren opdrachten en casussen uit in de praktijk. Naast de literatuurlijst maken ze daarbij gebruik van extra artikelen of literatuur. De opleiding hanteert als vuistregel dat literatuur niet ouder mag zijn dan 10 jaar. Daarvan kan beredeneerd worden afgeweken. De literatuurlijst wordt jaarlijks besproken in het kernteam. Vanaf 2011-2012 wordt de literatuurlijst tevens voorgelegd aan de onderzoekseenheid HAN Sociaal!

De literatuur is naar de mening van het panel van voldoende kwaliteit en is actueel en relevant. Ze is vooral gericht op vakinhoudelijke, methodische en agogische aspecten en minder op verdieping en verbreding van het vak. De literatuur is overwegend Nederlandstalig, soms vertaalde titels. Het internationale karakter kan sterker. Studenten vertellen het panel de literatuur zinvol, actueel en pittig te vinden.

De opleiding is bezig met de doorontwikkeling van een Body of Knowledge and Skills (BOKS), waarin de kernconcepten en de bijbehorende literatuur worden opgenomen. Het is de bedoeling de BOKS te vergelijken met de andere drie masteropleidingen Social Work in Nederland en met buitenlandse opleidingen. Het panel ondersteunt het streven naar een versterking en verdieping van de Body of Knowledge and Skills en het voornemen om de onderzoekseenheid HAN Sociaal! daar nog meer bij te betrekken.

Beroepsvaardigheden

Een belangrijk deel van de opleiding vindt plaats in de beroepspraktijk van de student. De eigen beroepspraktijk moet dat mogelijk maken (zie standaard 5). In het programma Social Practice Development werkt de student in de praktijk aan opdrachten voor de opleiding. Op het programma staan: projectmatig werken, ontwerpen van praktijkonderzoek, uitvoeren en rapporteren van praktijkonderzoek, ontwerpen praktijkverbetering, implementeren en borgen praktijkverbetering en ten slotte monitoren en evalueren praktijkverbetering. De activiteiten staan in verband met het praktijkontwikkelingsproject (zie standaard 3). In de opdrachten werken de studenten aan de zes opleidingscompetenties. Het programma Professioneel Leiderschap besteedt aandacht aan: profilering als projectleider, persoonlijke professionele ontwikkeling en begeleiden van professionele ontwikkeling van vakgenoten. In werkgroepen en groepssupervisie en –intervisie wordt aandacht besteed aan reflectie op de opdrachten en aan integratie van de opleidingscompetenties. In de lessen komen specifieke beroepsvaardigheden aan de orde, zoals het formuleren van vragen, schrijven, interviewen, presenteren en feedback geven.

Het panel constateert dat de opleiding sterk inzet op de ontwikkeling van beroepsvaardigheden, zoals passend is voor een hbo-opleiding. Het programma Professioneel Leiderschap besteedt terecht veel aandacht aan inhoudelijk leiderschap en persoonlijke ontwikkeling, maar er zou naar de mening van het panel ook meer ruimte moeten zijn voor organisatiekundige en beleidsmatige aspecten, juist ten behoeve van rollen als projectmanager en adviseur/consultant. Vertegenwoordigers uit het werkveld geven dit aan. Zij merken tevens op dat veranderkundige aspecten meer aandacht verdienen.

Onderzoeksvaardigheden

De studenten leren zelfstandig een praktijkonderzoek uit te voeren en op basis daarvan aanbevelingen of (beleids)voorstellen te doen voor praktijkverbetering vanuit een gewogen oordeel. In het programma Social Practice Development leren studenten onderzoeksvaardigheden, zoals het maken van een onderzoeksontwerp en het uitvoeren van en rapporteren over een onderzoek. In het eerste jaar staat onderzoeksmethodologie op het programma en voeren studenten zelfstandig praktijkonderzoek uit als eerste fase van een ontwikkelingstraject. In het tweede jaar ligt de nadruk op het ontwerpen en implementeren van een verbeterinterventie en op het monitoren en evalueren van de interventie.

Het panel stelt vast dat het accent sterk ligt op kwalitatief onderzoek. Dat ligt op zich in de lijn van de vraagstukken die worden aangepakt. Het onderzoek dat studenten uitvoeren sluit aan op het praktijkontwikkelingsproject en op de thematiek die binnen de eigen instelling speelt. Dat past enerzijds bij de praktijkgerichte oriëntatie van de opleiding, maar beperkt anderzijds de onderzoeksthematiek en -ruimte. Het panel merkt op dat studenten vooral veel tijd besteden aan dataverzameling en dat de verwerking van de data (analyseren en conclusies trekken), toegespitst op de vraagstelling, minder aandacht krijgt. De dataverzameling is vooral gericht op kwalitatieve data. Kwantitatieve dataverzameling en een empirisch analytische onderzoeksbenadering komen weinig aan bod.

Actualiteit van het programma

De actualiteit van het programma wordt in belangrijke mate geborgd door de docenten die in de praktijk werkzaam zijn of die (onderzoeks)opdrachten uitvoeren in de praktijk. Daarnaast maakt de opleiding gebruik van gerenommeerde gastdocenten, die actuele publicaties op hun naam hebben staan. Actuele thema's die bijvoorbeeld deel uitmaken van het programma zijn: empowerment, Welzijn Nieuwe Stijl, levensloopbegeleiding bij cliënten en evidence based en practice based werken.

De actualiteit van de beroeps- en onderzoeksvaardigheden wordt besproken in de beroepenveldcommissie en met de onderzoekseenheid HAN Sociaal!. De (associate) lector is programmaleider van de onderwijseenheid Social Practice Development. Het kernteam maakt uiteindelijk keuzes voor eventuele aanpassingen in het programma of de literatuurlijst.

Evaluaties

Uit de *NSE 2010 en 2011* en uit *Student Jaarevaluaties van de opleiding* blijkt dat studenten tevreden zijn over het onderwijsprogramma, de beroepsvaardigheden en het onderzoek.

Overwegingen

Het panel is van mening dat de aangeboden kennis voldoende diepgang heeft en actueel is. De gebruikte literatuur is relevant voor het vakgebied en is passend voor het masterniveau. De kracht van de opleiding zit vooral in de sterke oriëntatie op de beroepspraktijk en op het aanleren van beroepsvaardigheden. In de kennisontwikkeling ligt het accent sterk op de toepassing van kennis op het gebied van social theory en onderzoek in het praktijkontwikkelingsproject, dat studenten in hun eigen werksituatie uitvoeren. Dit is een mooie vorm die goed aansluit op het hbo-karakter van de opleiding. Het aspect van de verwerking en de analyse van de data vraagt naar de mening van het panel enige aandacht. De bijdrage aan de verdere (visie)ontwikkeling van het vak is enigszins onderbelicht en kan naar de mening van het panel worden versterkt. De opgebouwde kennis en vaardigheden en de ervaringen van de studenten, opgedaan tijdens het opleidingstraject, bieden veel mogelijkheden om een verdere verdiepingsslag te maken. Het artikel dat studenten nu (vanaf het tweede cohort) als afronding van het project schrijven geeft daar vooralsnog niet echt blijk van. In samenwerking met de lectoraten, waarmee nauwe banden bestaan, kan de verdieping van de praktijktheorievorming meer structureel worden aangepakt. Daarbij kan aansluiting worden gezocht bij onderzoeksprogramma's van de lectoraten.

Conclusie

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **voldoende**.

Standaard 3 Inhoud van het programma

De inhoud van het programma biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde eindkwalificaties te bereiken.

Bevindingen

Vertaling van de eindkwalificaties in het programma

In het *Onderwijsstatuut* zijn beschrijvingen opgenomen van de drie programma's. Daarin worden onder meer de eindkwalificaties (competenties en deelcompetenties) vermeld. In het *Overzicht van de eindkwalificaties, onderwijseenheden en toetsvormen* wordt voor elk van de twaalf onderwijseenheden (verdeeld over de drie programma's) aangegeven aan welke deelcompetenties ze bijdragen. Daarbij is tevens aangegeven wat de toetsvorm is. Het overzicht toont aan, dat alle eindkwalificaties (competenties en deelcompetenties) gespreid over het programma aan bod komen.

De competenties en deelcompetenties zijn inzichtelijk voor de studenten. Ze zijn uitgewerkt in leerdoelen per leerarrangement. De leerarrangementen staan op de digitale leeromgeving Scholar. De deelcompetenties, die voor de onderwijseenheid van toepassing zijn, staan vermeld op het desbetreffende beoordelingsformulier. Het panel stelt vast dat het programma de eindkwalificaties goed dekt.

Samenhang in het programma

De drie programma's Social Work Theory, Social Practice Development en Professioneel Leiderschap vormen elk op zich een samenhangend geheel. Binnen de programma's zijn in totaal twaalf onderwijseenheden geprogrammeerd die door de studenten worden afgerond met een product. Het panel herkent in de programma's een duidelijke en logische inhoudelijke opbouw.

De opleiding heeft de inhoudelijke samenhang tussen de programma's het afgelopen jaar sterker geaccentueerd door het praktijkontwikkelingsproject centraal te stellen. Het loopt gedurende de twee jaar als de verbindende schakel door de opleiding. De drie programma's lopen daaraan parallel en leveren input voor het project en aan elkaar. Zo beschrijft de student in essay 1 in het programma Social Work Theory een praktijksituatie vanuit de praktijkkennis van zichzelf en collega's en vanuit theoretische concepten. Dit vormt het praktijktheoretisch kader voor het onderzoeksontwerp en -verslag in Social Practice Development. Het geeft de aanleiding voor het onderzoek weer en plaatst het in een breder kader. Docenten van de verschillende programma's geven soms samen les en beoordelen dan ook gezamenlijk.

De verbinding tussen het leren op de opleiding en in de praktijk wordt gelegd in de projectbegeleiding en in de studieloopbaanbegeleiding, supervisie en collegiale reflectie. Deze laatste drie zijn onderdeel van het programma Professioneel Leiderschap. De student reflecteert op wat hij geleerd heeft en op de ontwikkeling van zijn competenties.

Daarbij maakt hij gebruik van een portfolio en een POP. De opleiding is nog niet tevreden over de samenhang van het programma Professioneel Leiderschap met de andere programma's en wil die de komende tijd versterken.

De onderwijskundige sturing van het programma en de samenhang daarin gebeurt binnen het kernteam. Daarin komen aanpassingen in het programma aan de orde, gerelateerd aan het centrale praktijkontwikkelingsproject. In het bijzonder zorgen de drie programmacoördinatoren voor inhoudelijke afstemming tussen de programma's. Wijzigingen die betrekking hebben op het profiel van de opleiding worden voorgelegd aan de beroepenveldcommissie en de opleidingscommissie.

Studenten starten tijdens de toelatingsprocedure al met de voorbereiding van het praktijkontwikkelingsproject, dat ze in hun eigen instelling uitvoeren. Daarmee wordt de opleiding vanaf het allereerste begin als samenhangend geheel gepresenteerd en vormgegeven. Doordat er tijdens de toelatingsfase goede afspraken worden gemaakt met de student en diens werkgever heeft de student de mogelijkheid om zijn competenties te realiseren, zo is het panel gebleken.

Tijdens de gesprekken met het panel uiten studenten hun tevredenheid over de samenhang in het onderwijsprogramma. Zij waarderen de centrale plaats van het praktijkontwikkelingsproject en de manier waarop het onderwijs in de drie programma's op het project aansluit. Ook in het studiemateriaal is de samenhang volgens het panel goed zichtbaar. Er is sprake van een goede opbouw en de verschillende onderdelen komen samen in de opdrachten die studenten uitvoeren.

Evaluatieresultaten

Volgens de *NSE 2010 en 2011* en de *Student Jaarevaluaties van de opleiding* vinden studenten de eindkwalificaties herkenbaar in het programma en zijn ze tevreden over de samenhang.

Overwegingen

Het panel stelt vast dat het programma goed aansluit op de eindkwalificaties (de zes competenties en de bijbehorende deelcompetenties). Het totale onderwijsprogramma vormt een samenhangend geheel. De drie (deel)programma's hebben afzonderlijk een goede inhoudelijke opbouw en worden goed met elkaar in verband gebracht. Het praktijkontwikkelingsproject vormt een mooie verbindende schakel in het geheel. De opleiding heeft sinds haar ontstaan met veel enthousiasme en inzet veel veranderingen doorgevoerd. Ze wil de huidige situatie nu consolideren. Het panel vindt dat verstandig. Het programma biedt in de huidige vorm een goede basis voor verdere inhoudelijke ontwikkelingen.

Conclusie

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **goed**.

Standaard 4 Vormgeving van het programma

De vormgeving van het programma zet aan tot studeren en biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde eindkwalificaties te bereiken

Bevindingen

Onderwijsvisie

De opleiding baseert haar onderwijsvisie op het sociaal constructivisme. Ze onderbouwt dit in het *Opleidingsstatuut*. Kennis wordt door de student geconstrueerd en verworven in een sociale context met experts. Leren vindt plaats in een authentieke context. Reflectie neemt in het leren een belangrijke plaats in. De kritische reflectie schrijft: 'leren door te doen in de praktijk en voor de praktijk'. De student maakt gebruik van zijn praktijkervaring en voegt waarde toe aan de praktijk. Uitgangspunten voor het curriculum zijn: competentieleren; de student werkt in zijn eigen beroepspraktijk aan competentieontwikkeling; zelfsturing en zelfbepaling van studenten; het onderwijs zet aan tot creativiteit en is inspirerend; het is gericht op onderzoek van de beroepspraktijk en op ontwikkeling van het beroepenveld; en constructive social work zit als kernconcept in het onderwijs.

Werkvormen

De opleiding gebruikt de volgende werkvormen:

- hoorcolleges;
- werkcolleges: actief verwerken van de stof en oefenen van vaardigheden;
- individuele begeleiding in het kader van studieloopbaanbegeleiding;
- werkgroepen: in het kader van studieloopbaanbegeleiding en projectbegeleiding;
- thematische groepssupervisie en –intervisie, gericht op de integratie van de zes competenties;
- werkend leren en lerend werken: werken aan opdrachten op de eigen werkplek;
- zelfstudie, zoals literatuurstudie, schrijfopdrachten, leerarrangementen;
- gezamenlijk leren via de digitale leeromgeving ALE binnen Scholar.

Vanaf 2011-2012 worden practica gepland met betrekking tot vaardigheden als: het zoeken van literatuur, schrijfvaardigheid en het verwerken en analyseren van kwantitatieve en kwalitatieve data.

Het panel stelt op basis van bestudering van het studiemateriaal vast, dat de opleiding op een doordachte en consequente manier haar werkvormen kiest. De werkvormen worden genoemd in de beschrijvingen van de drie programma's in het Opleidingsstatuut.

Evaluatieresultaten

Volgens de *NSE 2010 en 2011* en de *Student Jaarevaluaties van de opleiding* zijn studenten tevreden over de werkvormen. Ze vinden dat ze worden gestimuleerd tot zelfstandig leren en dat de opdrachten zijn gebaseerd op praktijksituaties.

Overwegingen

Het panel stelt vast dat de didactiek en de werkvormen studenten stimuleren tot leren. Studenten werken op een herkenbare manier aan de ontwikkeling van de opleidingscompetenties. De opleiding hanteert een goede mix van werkvormen, die aansluiten op de leerdoelen en de leerstof.

Conclusie

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **goed**.

Standaard 5 Instroom

<i>Het programma sluit aan bij de kwalificaties van de instromende studenten.</i>

Bevindingen

Om toegelaten te worden tot de opleiding moet de student:

- in het bezit zijn van een bachelordiploma SPH, MWD, CMV, Pedagogiek, CTO of SPV;
- minimaal drie jaar relevante werkervaring hebben;
- zich aantoonbaar hebben ontwikkeld binnen een bepaalde werksoort;
- binnen de huidige functie uitvoeringsoverstijgende taken hebben en de mogelijkheid hebben om op het werk aan taken en opdrachten voor de masteropleiding te kunnen werken;
- schriftelijke goedkeuring van de werkgever hebben om de opleiding te volgen;
- in overleg met de werkgever een relevante praktijkvraag/praktijkprobleem hebben vastgesteld waarvoor verbetering nodig is.

De opleiding heeft een uitvoerige toelatingsprocedure (*Toelatingsprocedure master in Social Work, 2011*). Na inschrijving en aanmelding is er een oriënterend gesprek. De aspirant student stelt een portfolio op dat wordt beoordeeld door de toelatingscommissie. Hierin moet hij aantonen dat hij voldoet aan de bovengenoemde toelatingseisen. Na goedkeuring van het portfolio schrijft de student een samenvatting van een Engelstalige wetenschappelijke tekst. Ten slotte volgt er een intakegesprek. De opleiding verwacht de werkgever bij het intakegesprek om goede afspraken te kunnen maken.

Studenten tonen zich in het gesprek met het panel zeer tevreden over de instroomprocedure. Ze volgen de opleiding met het oog op de ontwikkeling in hun loopbaan, waarbij ze meer beleidsgericht werk (gaan) doen of meer als 'kartrekker' van praktijkontwikkeling (gaan) fungeren. De zorgvuldigheid van de instroomprocedure versterkte bij hen het gevoel dat het beginnen aan deze opleiding een serieuze stap is. Je moet als aspirant-student laten zien dat je al een begin hebt gemaakt met de ontwikkeling van de competenties. Bovendien wordt in deze fase het praktijkontwikkelingsproject al voorbereid doordat met student en werkgever afspraken worden gemaakt over de opdracht en over de ruimte om daaraan te werken. Wel wordt opgemerkt dat het goed zou zijn als de opleiding tijdens de instroomprocedure meer zou nagaan of individuele studenten extra steun nodig hebben, zoals op het gebied van schrijfvaardigheden en het kunnen lezen van Engelstalige literatuur en artikelen.

Instromende studenten hebben de mogelijkheid om vrijstellingen aan te vragen bij de examencommissie. De examencommissie heeft een procedure voor een instroom-assessment ontwikkeld. De opleiding voert een terughoudend beleid ten aanzien van het verlenen van vrijstellingen en werkt niet met EVC.

In 2010-2011 zijn er twaalf studenten ingestroomd, die twee studiejaar hadden afgerond van de pilotopleiding Master Social Work van de Hogeschool Utrecht. Deze opleiding is gestopt, omdat ze destijds niet werd goedgekeurd door de NVAO. Deze studenten zijn toegevoegd aan cohort 2 van de masteropleiding van de HAN, dat gestart was in 2009-2010. De studenten zijn dus ingestroomd in het tweede studiejaar. Via een instroomassessment moesten ze in een portfolio aantonen over welke competenties ze beschikten en welke onderdelen ze bij de HU hadden afgerond. Op basis daarvan is bepaald welke vrijstellingen konden worden gegeven en welke opdrachten ze nog moesten doen. De studenten hebben extra begeleiding gehad en aan het eind van het traject hebben ze een meesterproef afgelegd. Van de twaalf instromers zijn er elf afgestudeerd, waarvan er drie aanvullende opdrachten hebben gedaan.

De opleiding heeft volgens de kritische reflectie een vrij grote uitval (gemiddeld 30%), die voornamelijk is te wijten aan de lastige combinatie van studie, werk en privé. Dit blijkt ook uit de gesprekken van het panel. In een enkel geval bleek het niveau voor de student te hoog. Studenten blijken soms moeite te hebben met het weer gaan studeren. Kennis uit de bacheloropleiding is soms weggezaakt. Om er voor te zorgen dat eventuele uitval zo vroeg mogelijk plaatsvindt bespreken de docenten nu in een vroeg stadium de voortgang van de studenten.

Evaluatieresultaten

Studenten vinden volgens de *NSE 2010 en 2011* en de *Student Jaarevaluaties van de opleiding* dat het onderwijsprogramma goed aansluit bij hun vooropleiding en bij hun kennis en ervaring.

Overwegingen

Het panel vindt dat de opleiding een zeer zorgvuldige instroomprocedure hanteert. De toelatingseisen zijn zonder meer relevant. In de instroomfase wordt het centrale praktijkontwikkelingsproject, dat de student in zijn instelling moet uitvoeren, goed voorbereid. Hierover worden goede afspraken gemaakt met de student en zijn werkgever. Bovendien worden afspraken gemaakt over de ruimte die de student binnen de instelling krijgt voor het project. Voor de studenten van de masteropleiding van de HU is een zorgvuldige instroomassessment-procedure gevolgd. Het panel merkt op dat de opleiding de instroomprocedure verder kan verbeteren door na te gaan waar eventuele individuele hiaten bij de studenten liggen. Het panel beschouwt dit als een toevoeging op de zorgvuldige procedure.

Conclusie

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **goed**.

Standaard 6 Studeerbaarheid

Het programma is studeerbaar.

Bevindingen

Studielast

Uitgangspunt is een studielast van 20 uur per week. Uit onderzoek van de opleiding blijkt dat de studielast gemiddeld 19,4 uur per week bedraagt. Het aantal uren dat studenten aan hun studie besteden verschilt aanzienlijk per week, er is veel piekbelasting rond de inleverdata van toetsproducten (*Analyse Studiebelasting*).

De opleiding probeert de studielast zo veel mogelijk te spreiden door de toetsopdrachten te spreiden, door niet meerdere hoofdprogramma's op één dag te plannen, door een inleverperiode te hanteren met een aanbevolen en een uiterste datum en door een opbouw aan te brengen in de toetsopdrachten. Na mondelinge evaluatie met studenten en overleg met de opleidingscommissie is er met ingang van 2010-2011 gekozen voor verplichte inleverperiodes voor studenten. Die staan op het jaarrooster. Dat geeft studenten duidelijkheid en de mogelijkheid om de studieactiviteiten en het opleveren van toetsopdrachten te plannen.

Sinds de start van de opleiding besteedt ze op voorlichtingsdagen meer aandacht aan de zwaarte van het programma, bespreekt dat tijdens de intakes en besteedt er meer aandacht aan in de studieloopbaanbegeleiding. Verder moeten studenten een realistisch projectcontract opstellen voorafgaand aan het onderzoeksontwerp.

Per week is 6,5 uur contacttijd geprogrammeerd, 4 uur voor lessen en 2,5 uur voor werkgroepen onder begeleiding van een docent (projectbegeleiding, supervisie, studieloopbaanbegeleiding en collegiale reflectie). Daarnaast is 12 uur geprogrammeerd voor zelfstudie en voor het werken aan beroepsproducten. De contacturen worden gepland op één dag in de week. In de afsluitende fase van de opleiding zijn er minder contacturen geprogrammeerd, zodat er meer ruimte is voor de afronding van het praktijkontwikkelingsproject.

Studeerbaarheid

Studenten krijgen aan het begin van het jaar hun rooster, zodat ze hun studie kunnen plannen in afstemming met hun werk. Er zijn zelden roosterwijzigingen.

De studieloopbaanbegeleider bespreekt met de student diens voortgang en helpt hem bij eventuele problemen. Doordat de onderdelen van het programma sterk met elkaar samenhangen kan een vertraging vrij snel gevolgen hebben voor de voortgang. In zo'n geval probeert de studieloopbaanbegeleider samen met de student een oplossing te vinden. In uiterste gevallen moet de student het jaar overdoen. Studenten krijgen zo nodig uitstel van het afstuderen.

De opleiding wil een aantal acties ondernemen om de studeerbaarheid te verbeteren. Ze gaat in het eerste studiejaar twee studentbesprekingen organiseren om de studievoortgang te bespreken; ze gaat duidelijker afspraken maken met studievertragers en een plan met hen opstellen om achterstanden weg te werken; en ze gaat het eerste beroepsproduct in de opleiding minder zwaar maken; ze gaat het inlevermoment van Essay 1 verplaatsen.

De opleiding heeft geen studenten met een functiebeperking. Indien dit zich voordoet volgt de opleiding het HAN-beleid (*Studeren met een functiebeperking bij de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen*).

Evaluatieresultaten

Uit de *NSE 2010 en 2011* komt naar voren dat de studenten tevreden zijn over de studielast en de studeerbaarheid. De *Student Jaarevaluaties van de opleiding* geven aan dat de spreiding van de studielast als onvoldoende wordt ervaren. De studielast komt als vrij zwaar naar voren, maar blijft wel binnen de gestelde 20 uur per week.

Overwegingen

Het panel stelt vast dat de studielast gemiddeld overeenkomt met het aantal geprogrammeerde uren, maar dat de spreiding over het programma te wensen overlaat. De opleiding geeft er blijk van zich hiervan goed bewust te zijn en heeft diverse maatregelen genomen om er verbetering in te brengen. Het panel vindt deze op zich adequaat, maar ze hebben nog niet geheel het gewenste effect. De programmering van de contacttijd op een vaste dag in de week bevordert naar de mening van het panel de studeerbaarheid, het aantal contacturen is passend voor een deeltijd masteropleiding. De opleiding spant zich voldoende in om studievertraging zo veel mogelijk te voorkomen en om studenten te begeleiden in gevallen waarin vertraging zich desondanks voordoet.

Conclusie

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **voldoende**.

Standaard 7 Duur

De opleiding voldoet aan wettelijke eisen met betrekking tot de omvang en de duur van het programma.

Bevindingen

De opleiding heeft een studieduur van 60 EC, verspreid over 24 maanden. De verdeling van de studiepunten over het curriculum is opgenomen in de Onderwijs- en Examenregeling.

Overwegingen

De studieduur voldoet aan de wettelijke eisen.

Conclusie

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **voldoende**.

Personeel

Standaard 8 Personeelsbeleid

De opleiding beschikt over een doeltreffend personeelsbeleid

Bevindingen

Het Interfacultair Instituut HAN Masterprogramma's (HMP) heeft in het Strategisch Plan HMP 2011-2015 onder meer de hoofdlijnen van het personeelsbeleid vastgelegd. In het document Projectresultaten kwalificatieprofielen 22 juni 2010 zijn de zes rollen beschreven voor het onderwijsproces: coördinator, onderwijsontwikkelaar, onderwijsuitvoerder, begeleider, beoordelaar en organisator. Voor deze rollen zijn kwalificatieprofielen opgesteld. Deze profielen vormen de basis voor de werving en selectie. De opleidingscoördinator is verantwoordelijk voor de uitvoering van het beleid op dit gebied.

De directie HMP voert volgens de Resultaat & Ontwikkelings-cyclus van de HAN functionerings- en beoordelingsgesprekken met de docenten die een hoofdaanstelling bij het instituut hebben. Docenten die elders binnen de HAN een hoofdaanstelling hebben voeren deze gesprekken met hun leidinggevende aldaar. De coördinator van de opleiding voert evaluatiegesprekken met alle docenten, met uitzondering van gastdocenten. Zij voorziet de direct-leidinggevenden van de docenten van informatie. In de functionerings- en evaluatiegesprekken komen onder meer de evaluatieresultaten aan de orde. De programmaleiders spreken met de gastdocenten de lessen voor en na.

Docenten kunnen 10% van hun aanstelling besteden aan deskundigheidsbevordering. HMP stimuleert docenten om te participeren in een kenniskring of om te promoveren. Het streven van HMP is dat binnen vijf jaar 50% van de docenten is gepromoveerd of bezig is met een promotietraject en dat 95% een mastergraad heeft. In de functioneringsgesprekken worden professionaliseringsafspraken gemaakt. Het panel adviseert meer gericht professionaliseringsbeleid te voeren op specifieke masteraspecten, zoals verdere scholing op het gebied van onderzoek. Tevens kunnen docenten meer worden gestimuleerd om te promoveren.

Overwegingen

Het panel vindt dat de opleiding beschikt over een doeltreffend personeelsbeleid. De evaluatiegesprekken van de coördinator met alle docenten vormen een zinvolle aanvulling op en input voor de functionerings- en beoordelingsgesprekken via de formele R&O-cyclus van de hogeschool. In de functioneringsgesprekken worden afspraken gemaakt over verdere scholing en ontwikkeling. Het panel adviseert de opleiding meer aandacht te besteden aan gericht promotiebeleid en aan professionaliseringsbeleid op het gebied van onderzoek.

Conclusie

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **voldoende**.

Standaard 9 Kwaliteit van het personeel

Het personeel is gekwalificeerd voor de inhoudelijke, onderwijskundige en organisatorische realisatie van het programma.

Bevindingen

Van de docenten van de opleiding heeft 72% een mastergraad, waarvan 36% is gepromoveerd of bezig is met een promotie. De overige docenten beschikken niet over een mastergraad. Deze docenten worden ingezet als studieloopbaanbegeleider / supervisor.

Alle docenten van de opleiding die een aanstelling hebben bij de HAN zijn werkzaam in relevante vakgebieden. Alle projectbegeleiders hebben onderzoekservaring, voeren praktijkonderzoek uit, zijn gepromoveerd of zijn bezig met een promotieonderzoek. De docenten met een vaste aanstelling bij de HAN hebben eerdere werkervaring in het veld, voeren opdrachten uit in het werkveld, nemen deel in een lectoraat of doen onderzoek. Gastdocenten komen uit het beroepenveld of uit de wetenschappelijke wereld. Alle vaste docenten van de HAN zijn didactisch geschoold. Voor gastdocenten is dit minder relevant. Zij worden wel geëvalueerd op hun manier van onderwijs geven.

Het panel is op basis van bestudering van kwalificatieoverzichten van mening dat de kwaliteit en de samenstelling van het docententeam aansluit bij de drie programma's. De kennis en ervaring op het gebied van onderzoek kan echter worden versterkt.

De kwaliteit van de docenten (projectbegeleiders, supervisors, studieloopbaanbegeleiders) scoort positief in de *NSE 2010 en 2011* en *Student Jaarevaluaties van de opleiding*. Dit wordt bevestigd in gesprekken van het panel met studenten en afgestudeerden.

Overwegingen

Het docententeam is naar de mening van het panel voldoende gekwalificeerd voor de uitvoering van het onderwijs. De docenten zijn goed op de hoogte van de praktijk van het social work en de vakinhoudelijke kennis is voldoende. De kennis op het gebied van onderzoek kan verder worden versterkt. Een deel van de studieloopbaanbegeleiders/ supervisors (0,3 fte, zie standaard 10) heeft geen mastergraad. Het panel vindt dit verantwoord.

Conclusie

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **voldoende**.

Standaard 10 Kwantiteit van het personeel

De omvang van het personeel is toereikend voor de realisatie van het programma.

Bevindingen

De opleiding werkt met een klein team van twaalf vaste docenten die in dienst zijn bij de HAN. Hiervan zijn er drie in dienst bij HMP, waaronder de opleidingscoördinator. De overigen hebben een hoofdaanstelling bij VDO of bij het Instituut voor Social Studies van de HAN. Buiten deze vaste docenten beschikt de opleiding over een flexibele schil van externe docenten uit de wetenschappelijke wereld en het beroepenveld.

De opleiding beschikt over een formatie van 2,2 fte. Daarvan is 0,4 voor de coördinator, die tevens lesgeeft. Voor de kernteamleden is 1,2 fte beschikbaar, voor gastdocenten 0,25 fte. Voor studieloopbaanbegeleiders/supervisors is er 0,3 fte. Daarnaast is er 0,3 fte beschikbaar voor ondersteunend personeel. Tot slot kan de opleiding voor 0,05 fte gebruik maken van het lectoraat. De student/fte ratio is 20.

De opleiding meldt in haar kritische reflectie dat ze kan beschikken over voldoende personeel om de opleiding uit te voeren. Er is zeer weinig lesuitval.

Studenten geven in evaluaties (*NSE 2010 en 2011 en Student Jaarevaluaties van de opleiding*) aan dat docenten goed bereikbaar zijn.

Het feit dat de meeste docenten slechts een kleine aanstelling hebben voor deze opleiding doet een flink beroep op hun organisatievermogen. Afspraken maken is volgens hen wel eens lastig, maar de tijdige planning van de activiteiten ondervangt dat probleem behoorlijk goed. Het opleidingsmanagement besteedt behoorlijk veel aandacht aan de bevordering van de betrokkenheid van de docenten bij de opleiding, waar ze immers een kleine aanstelling hebben. Die betrokkenheid blijkt in de gesprekken die het panel met docenten heeft gevoerd.

Overwegingen

Het panel stelt vast dat de opleiding over voldoende personeel beschikt voor de uitvoering van het onderwijs. De opleiding heeft een goede vorm gevonden om de docenten met overwegend kleine aanstellingen in te zetten. Het kernteam geeft in gezamenlijkheid de opleiding vorm en neemt een belangrijk deel van het onderwijs voor zijn rekening. Daarnaast worden op effectieve wijze andere docenten ingezet voor onderdelen van het onderwijs. Het panel vindt dat de opleiding een en ander goed organiseert.

Conclusie

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **goed**.

Voorzieningen

Standaard 11 Materiële voorzieningen

De huisvesting en de materiële voorzieningen zijn toereikend voor de realisatie van het programma.

Bevindingen

De opleiding kan beschikken over lokalen voor hoorcolleges en voor werkcolleges en supervisiegroepen. De lokalen zijn voorzien van smartboards, whiteboards en flipovers. De opleiding maakt intensief gebruik van de digitale leeromgeving Scholar. Het gebouw heeft een draadloos netwerk waarop docenten en studenten kunnen inloggen. Het heeft geen studiecentrum, maar studenten kunnen online alle publicaties van de studiecentra van de HAN reserveren.

De digitale leeromgeving wordt gebruikt voor informatievoorziening en voor het inleveren van werkstukken en het geven van feedback daarop. Studenten werken via de leerarrangementen aan competenties en toetsopdrachten en werken samen aan leeropdrachten.

Volgens de *NSE 2010 en 2011* en de *Student Jaarevaluaties van de opleiding* zijn studenten tevreden over de onderwijsvoorzieningen, zoals de onderwijsruimten, de werkplekken en de digitale leeromgeving. Ook de docenten zijn positief over de voorzieningen, zoals de (flex)werkplekken, de ict-voorzieningen en de werkomstandigheden. Dit wordt bevestigd in de gesprekken van het panel. Ook gastdocenten kunnen altijd een werkplek vinden.

Overwegingen

Het panel onderschrijft de mening van de opleiding, dat de voorzieningen goed passen bij het karakter van een deeltijd-masteropleiding. Het voorzieningenniveau is toereikend om de opleiding te kunnen uitvoeren. De mogelijkheden van de digitale leeromgeving Scholar worden zeer goed benut.

Conclusie

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **goed**.

Standaard 12 Studiebegeleiding

De studiebegeleiding en de informatievoorziening aan studenten bevorderen de studievoortgang en sluiten aan bij de behoefte van studenten.

Bevindingen

De studievoortgang van de studenten wordt gemonitord door de studieloopbaanbegeleiders. De projectbegeleiders volgen de voortgang van de student in het project. Studenten benaderen in veel gevallen de opleidingscoördinator, die een centraal aanspreekpunt voor hen is.

De studiehandleiding bevat duidelijke informatie over de studieloopbaanbegeleiding, de groepssupervisie en de reflectiegroep. Studenten krijgen in een vaste groep van vier studenten gedurende de gehele opleiding begeleiding van dezelfde studieloopbaanbegeleider. De begeleiding is met name gericht op de ontwikkeling van persoonlijke leerdoelen, gekoppeld aan de competenties. Studenten worden begeleid bij hun persoonlijk opleidingsplan en bij hun portfolio. In dezelfde groep vindt tevens groepssupervisie plaats. In het tweede jaar participeren zij daarnaast in een reflectiegroep van zes à zeven studenten met een consultatief of intervisiekarakter. De vakinhoudelijke begeleiding vindt plaats door docenten in de projectbegeleiding.

Alle studieloopbaanbegeleiders en projectbegeleiders bespreken in het voorjaar gezamenlijk de studenten, met name degenen die problemen ondervinden met de studie. Als een student vertraging oploopt maken student en studieloopbaanbegeleider een plan om de achterstand in te halen. Indien nodig wordt de examencommissie ingeschakeld met het oog op herkansingsmogelijkheden of uitstel van examens.

Studenten worden binnen hun eigen instelling begeleid door een werkplekbegeleider. De begeleiding is gericht op het project, op belemmerende factoren en op de competentieontwikkeling van de student. De werkplekbegeleider heeft vooral contact met de projectbegeleider over de opdrachten waarbij de werkplekbegeleider een formatief beoordelende rol speelt: het onderzoeksontwerp en het ontwerp voor de praktijkverbeterinterventie. Voor deze beoordeling is een formulier ontwikkeld. De opleiding geeft aan dat de begeleiding op de werkplek enigszins afhankelijk is van de kwaliteit van de werkplekbegeleider. Naar de mening van het panel is meer kwaliteitsborging op dit punt gewenst.

Op de digitale leeromgeving Scholar staat alle relevante informatie vermeld zoals Opleidingsstatuut / Onderwijs- en Examenregeling, studiehandleidingen, lesopzetten, leerarrangementen, mededelingen, feedback op producten van studenten en evaluatieresultaten. Verder informeert de opleiding de studenten via de post, de telefoon en de e-mail.

De NSE 2010 en 2011 en de Student Jaarevaluaties van de opleiding laten positieve scores zien op de studiebegeleiding en de informatievoorziening.

Overwegingen

Het panel stelt vast dat de begeleiding van de studenten goed is vormgegeven en goed functioneert. De studieloopbaanbegeleiding, de groepssupervisie, de reflectiegroep en de projectbegeleiding bieden de studenten een zinvol en compleet pakket van begeleiding. Het panel stelt vast dat de begeleiding op de werkplek in het algemeen voldoende functioneert, maar dat op dat vlak meer kwaliteitsborging gewenst is.

Conclusie

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **voldoende**.

Kwaliteitszorg

Standaard 13 Evaluatie resultaten

<i>De opleiding wordt periodiek geëvalueerd, mede aan de hand van toetsbare streefdoelen.</i>

Bevindingen

In het meerjaren kwaliteitszorgplan (*HAN Kwaliteitszorg: master in Social Work 2011-2013*) staan de evaluatiekalender en de streefnormen. De opleiding evalueert twee keer per jaar het onderwijs en het curriculum middels een digitale enquête. De programmaleiders evalueren direct na afloop hun onderwijseenheid mondeling met de studenten. Hiervoor maken ze gebruik van de resultaten van de digitale enquête. Hierbij worden ook de gastdocenten geëvalueerd. Tot slot gebruikt de opleiding de uitkomsten van de Nationale Studentenenquête (NSE).

De opleidingscoördinator en de kwaliteitszorgmedewerker organiseren de evaluaties. De resultaten van de schriftelijke en mondelinge evaluaties worden door de programmaleiders gepubliceerd op Scholar, evenals de verslagen van overleggen over onder meer evaluatieresultaten.

Naast de formele evaluaties krijgt de opleiding veel informatie uit de informele contacten met docenten en studenten. De lijnen zijn kort.

De manier van evalueren en de evaluatiekalender worden besproken in het kernteam en in het mastercoördinatorenoverleg van HMO. De streefcijfers komen tot stand in het kernteam.

Bestudering van de kwaliteitszorgdocumenten van de opleiding leert dat de opleiding een inzichtelijk en systematisch kwaliteitszorgbeleid hanteert. Ze gebruikt zinvolle en goede evaluatie-instrumenten en stelt realistische normen. De opleiding maakt ook gebruik van een externe toezichthouder uit het beroepenveld, die eenmaal per jaar verslag doet van zijn bevindingen. Het panel vindt dit een uitstekende vorm om de vinger aan de pols te houden.

De opleiding heeft in 2011 een evaluatie uitgevoerd onder de eerste groep afgestudeerden. Onder het werkveld heeft de opleiding nog geen onderzoek gedaan. Het werkveld wordt geraadpleegd via de beroepenveldcommissie, werkbezoeken en gesprekken met

werkbegeleiders. Thema's zijn: de inhoud van de opleiding, de mogelijkheden voor het werkveld en de instroom van studenten. Vanaf 2011-2012 zet de opleiding structureel een alumni- en werkgeversonderzoek uit.

De resultaten van de evaluaties worden besproken in de beroepenveldcommissie, de opleidingscommissie, het kernteam en in het werkoverleg van directie en mastercoördinator. In het kernteam wordt besproken welke acties moeten worden ondernomen. De coördinator verwerkt deze in een actieplan. De onderwijsinhoudelijke veranderingen worden in de studiehandleiding opgenomen, zodat studenten kunnen zien wat er is verbeterd. Het panel heeft dit kunnen vaststellen.

Overwegingen

Het panel is van mening dat de opleiding een goed systeem van kwaliteitszorg hanteert, dat aansluit op het karakter en de schaal van de opleiding. De evaluatie-instrumenten zijn zinvol en van goede kwaliteit. Aan de evaluaties zijn streefnormen gekoppeld. Naast schriftelijke evaluaties zijn er veel mondelinge contactmomenten die worden gebruikt om de kwaliteit van het onderwijs te bespreken. Evaluatieresultaten worden structureel met de studenten besproken.

Conclusie

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **goed**.

Standaard 14 Verbetermaatregelen

De uitkomsten van deze evaluaties vormen de basis voor aantoonbare verbetermaatregelen die bijdragen aan realisatie van de streefdoelen.

Bevindingen

Schriftelijke evaluaties worden na afloop van elk half jaar besproken met de studenten. Het verslag daarvan wordt op Scholar geplaatst.

De coördinator bundelt alle evaluatieresultaten en trekt conclusies. Deze worden besproken in het kernteam en verwerkt in een kwaliteitsjaarverslag. Dan worden er verbeteracties geformuleerd, die worden besproken met de docenten. De verbeteracties worden vastgelegd in jaarlijkse actieplannen. Deze worden besproken met de opleidingscommissie en de beroepenveldcommissie.

De implementatie van de verbeteracties wordt bewaakt door de opleidingscoördinator. Zij rapporteert hierover in de Rapportage Management Afspraken en in het jaarverslag. In de studiehandleiding worden de verbeteringen vermeld ten opzichte van het voorgaande jaar.

Het panel stelt vast dat de evaluaties in de afgelopen jaren daadwerkelijk tot verbeteringen hebben geleid. Zo wordt de samenhang in het programma nu verduidelijkt door de verbinding van de lessen met andere onderdelen te benoemen en door in de eerste lessen het gehele programma door de programmaleiders gezamenlijk te laten introduceren en toe te lichten. Evaluaties met studenten, docenten en beoordelaars hebben bijgedragen aan de

verdere ontwikkeling van het opleidingsprofiel (zie standaard 1). Deze evaluaties zijn tevens betrokken bij de verdere ontwikkeling van toetscriteria en beoordelingsformulieren.

Studenten zijn volgens de *NSE 2010 en 2011* tevreden over de manier waarop de opleiding gebruik maakt van de uitkomsten van evaluaties en over de manier waarop zij reageert op klachten en problemen.

In het NVAO-rapport (Toets Nieuwe Opleiding, december 2006) zijn enkele aanbevelingen gedaan ten aanzien van de oriëntatie hbo, de studiebegeleiding, de studielast en de interne kwaliteitszorg, in het bijzonder de toetsing. Naar aanleiding van de eerste opmerking is de opleiding meer aandacht gaan besteden aan het sociaal cultureel werk. De aanbeveling over de studieloopbaanbegeleiding heeft niet tot veranderingen geleid, omdat naar de mening van de opleiding niet is gebleken dat de koppeling daarvan met supervisie bezwaarlijk was. In de praktijk blijkt de studieloopbaanbegeleiding en de supervisie door dezelfde docent goed te werken. De zorg van het vorige panel dat de studie te zwaar zou zijn voor deeltijdstudenten heeft geleid tot een aantal maatregelen ten aanzien van de studielast. Het panel stelt nu vast dat de studielast gemiddeld ongeveer 20 uur per week bedraagt, maar dat de spreiding nog kan worden verbeterd. De suggestie van het vorige panel om assessoren te gaan uitwisselen met de masteropleiding Social Work van de Hogeschool van Amsterdam is niet opgevolgd. De opleiding maakt voor de assessments echter wel gebruik van externe beoordelaars uit het werkveld. Daarnaast is er een externe toezichthouder actief.

Overwegingen

Het panel stelt vast dat evaluatieresultaten systematisch worden besproken met studenten en docenten. De verbetercyclus wordt aangestuurd door de opleidingscoördinator. In het kernteam komen alle ontwikkelingen samen en worden plannen voor verbetering besproken en omgezet in acties. De coördinator bewaakt de implementatie. De evaluaties leiden zichtbaar tot verbeteringen. Deze worden in de studiehandleiding aangegeven. Het panel is van mening dat de opleiding serieus is omgegaan met de aanbevelingen en suggesties van de vorige visitatie. Deze zijn ten dele overgenomen, voor een ander deel zijn ze beargumenteerd niet overgenomen. Het panel onderschrijft de gemaakte keuzen.

Conclusie

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **goed**.

Standaard 15 Betrokkenheid bij kwaliteitszorg

Bij de interne kwaliteitszorg zijn de opleidings- en examencommissie, medewerkers, studenten, alumni en het afnemend beroepenveld van de opleiding actief betrokken.

Bevindingen

Studenten worden bij de kwaliteitszorg betrokken via verschillende evaluaties, zoals beschreven bij standaard 13. De resultaten worden met hen besproken.

Afgestudeerden zijn in 2010-2011 voor het eerst bevestigd over de opleiding en de aansluiting op de beroepspraktijk. Vanaf 2011-2012 wordt dit structureel gemaakt. Afgestudeerden worden ook betrokken bij voorlichtingsactiviteiten. Tijdens deze en andere contacten komt de kwaliteit van de opleiding en de aansluiting op de beroepspraktijk ook aan de orde.

Het beroepenveld is vertegenwoordigd in de beroepenveldcommissie. Uit notulen blijkt dat de opleiding op zinvolle manier gebruik maakt van de inbreng van de commissie. Zo wordt er bijvoorbeeld gesproken over evaluatieresultaten, over het kwaliteitsniveau van de beroepsproducten en over de aanmeldingen voor de opleiding.

Bij het afstuderen is altijd een externe beoordelaar betrokken. Eenmaal per jaar licht een externe toezichthouder de opleiding door en doet dan aanbevelingen voor verbetering. De opleiding gaat vanaf 2011-2012 structureel een alumni- en werkgeversonderzoek doen.

Medewerkers worden betrokken via diverse overlegvormen. Het kernteam komt minimaal vijf keer per jaar bijeen. Het is het centrale orgaan voor de ontwikkeling en coördinatie van het curriculum. Eén à twee keer per jaar komen alle docenten bijeen in de docentenvergadering. Docenten worden schriftelijk bevestigd via het medewerkerstevredenheidsonderzoek van de HAN.

De opleidingscommissie bestaat uit twee studenten en twee docenten. De commissie geeft gevraagd en ongevraagd advies aan het management. De commissie komt vier of vijf keer per jaar bijeen. Het panel stelt op basis van gesprekken en notulen vast dat de commissie goed functioneert en dat de opleiding de adviezen serieus neemt.

Een van de docenten is lid van de examencommissie. De commissie treedt sinds september 2011 op voor vier masteropleidingen in het sociale domein. Het panel stelt vast dat de rol van de examencommissie nog nadere uitwerking en invulling behoeft. De commissie vervult haar formele rol ten aanzien van de vaststelling van de vrijstellingen en examens, maar de rol ten aanzien van de daadwerkelijke kwaliteitsbewaking van de toetsen en de beoordeling op opleidingsniveau is nog niet duidelijk ingevuld.

Overwegingen

Het panel stelt vast dat de verschillende stakeholders in voldoende mate bij de kwaliteitszorg worden betrokken. Studenten en docenten hebben goede mogelijkheden om hun mening kenbaar te maken. Via de beroepenveldcommissie zijn er structurele contacten met het werkveld. In bredere zin is er nog geen onderzoek gedaan, daaraan wordt de komende jaren gewerkt. De opleiding onderhoudt contacten met haar alumni, zij het nog niet erg systematisch. Het panel vindt het formeren van een examencommissie voor vier masteropleidingen in het sociale domein een goede zaak. Dat biedt meer mogelijkheden om de onafhankelijkheid vorm te geven ten opzichte van de opleidingen, die vrij sterk worden gekenmerkt door een informele cultuur. De commissie is echter nog op zoek naar haar koers en positie en naar de wijze waarop zij haar taken ten aanzien van de kwaliteitsbewaking van de toetsen en de beoordeling op opleidingsniveau gaat invullen.

Conclusie

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **voldoende**.

Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

Standaard 16 Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.

Bevindingen

Systeem van toetsing

De opleiding maakt gebruik van verschillende toetsvormen. Het praktijkverbeteringsproject is de centrale opdracht voor de studenten in de opleiding. Alle toetsen zijn gekoppeld aan de projectfasen van het praktijkverbeteringsproject. Studenten maken beroepsproducten in hun praktijksituatie. Deze worden door de opleiding beoordeeld. De toetsing is veelal schriftelijk, omdat schrijfvaardigheid een belangrijk leerdoel is. Daarnaast zijn er assessments aan het eind van het eerste en het tweede jaar, supervisiebeoordelingen, presentaties en wordt er gebruik gemaakt van videoregistraties.

De volgende onderdelen worden getoetst en beoordeeld: projectcontract, essay 1, onderzoeksontwerp, supervisiebeoordeling, essay 2, onderzoeksverslag, ontwerp praktijkverbeterinterventie (PVI), invoeringsplan PVI, videoregistratie inclusief bespreking, presentatie in de eigen organisatie van de voortgang van het praktijkverbeteringsproject, artikel en mondelinge verdediging daarvan. Het artikel en de verdediging vormen samen de meesterproef. Alle toetsen zijn individueel.

Voor alle toetsen worden vanaf 2011 beoordelingsformulieren gebruikt met concrete criteria die zijn afgeleid van de competenties en deelcompetenties. De formulieren geven bovendien de maximumscore per criterium en de cesuur voor een voldoende. De beoordelingscriteria en -formulieren zijn vooraf voor studenten beschikbaar. Tot 2011 is gebruik gemaakt van andere formulieren waarin criteria zijn opgenomen die zijn afgestemd op het soort product, maar die niet in directe zin het verband met de eindkwalificaties laten zien.

De toetsen worden beoordeeld door een docent die op het specifieke terrein deskundig is. De beoordelaars zijn aangewezen door de examencommissie. De beoordelaar is nooit de begeleider van de student, met uitzondering van supervisie. Als de beoordelaar twijfelt over de kwaliteit van het product raadpleegt hij een tweede docent. Assessments worden afgenomen door een studieloopbaanbegeleider en een vakdocent. Het afstuderen wordt beoordeeld door drie beoordelaars, twee docenten en een externe beoordelaar. Deze laatste is niet van de organisatie waar de student werkt.

In het kernteam, het docentenoverleg en het overleg van de projectbegeleiders is regelmatig overleg over de beoordeling om de intersubjectiviteit te bevorderen. Alle docenten zijn in 2009 geschoold op het gebied van portfolio-assessment, in 2010 de werkveldassessoren. Alle toetsen worden vastgesteld in het kernteam. De opleiding heeft zich ten aanzien van de afstudeerprocedures (oud en nieuw) en de nieuwe toetssystematiek laten adviseren door een externe toetsexpert.

De werkbegeleider heeft een adviserende rol in de beoordeling van de student, omdat hij zicht heeft op het functioneren van de student in de praktijk. Voor de beoordeling daarvan zijn er formulieren. De uiteindelijke beoordeling van de opdrachten gebeurt door de opleiding. Alleen bij de presentatie in het bedrijf beoordeelt de werkbegeleider mee. De opleiding heeft trainingen georganiseerd over de beoordeling door werkbegeleiders. Docenten geven aan dat dit weer opgepakt zou moeten worden.

Studenten laten het panel in de gesprekken weten, dat de beoordelingscriteria vooraf duidelijk zijn en dat ze bij de beoordeling van het product schriftelijke feedback krijgen. Materiaalbestudering bevestigt dit. Het panel stelt op basis van de gesprekken en materiaalbestudering vast dat de beoordeling van de opdrachten van het eerste tot het vierde cohort scherper is geworden.

Het panel stelt vast dat de examencommissie haar rol ten aanzien van de daadwerkelijke kwaliteitsbewaking van de toetsen en de beoordeling op opleidingsniveau nog niet duidelijk vervult.

Volgens de *NSE 2010 en 2011* en de *Student Jaarevaluaties van de opleiding* zijn studenten tevreden over het niveau van de toetsen, de feedback, de duidelijkheid van de beoordelingscriteria en de aansluiting van de toetsen op de competenties.

Realisatie van de beoogde eindkwalificaties

Voor hun afstuderen stelden de studenten tot en met 2010-2011 een portfolio samen. Daarin werden gemaakte producten opgenomen als bewijs voor het realiseren van de eindkwalificaties. Vanaf het studiejaar 2011-2012 bestaat het afstuderen uit een meesterproef: het schrijven van een artikel in combinatie met de verdediging ervan. De student schrijft het artikel op basis van het praktijkverbeteringsproject in de eigen beroepspraktijk. Alle onderdelen moeten afgerond zijn voordat de student aan het afstuderen kan beginnen. Het artikel wordt beoordeeld door twee docenten en een neerlandicus. Als dit met een voldoende wordt beoordeeld volgt een mondelinge verdediging. Deze wordt beoordeeld door twee docenten, een vakdocent en een studieloopbaanbegeleider/supervisor, die beide niet bij de beoordeling van het artikel betrokken waren. Bij de beoordeling van de mondelinge verdediging is tevens een beoordelaar uit het werkveld betrokken. Deze komt nooit uit de organisatie waar de student werkt. Alle beoordelaars worden door de examencommissie aangewezen. Bij enkele afstudeerders ziet de externe toezichthouder toe op de procedure en de kwaliteit van het eindgesprek.

Het panel heeft vijftien afstudeerproducten bestudeerd, zeven van cohort 1 (gestart in 2008) en acht van cohort 2 (gestart 2009). Elf producten zijn geselecteerd door het panel, vier door de opleiding (van elk cohort twee). Over deze vier afstudeerproducten heeft het panel uitvoerig gesproken met de interne en externe beoordelaars en met de afgestudeerden zelf. Het betreft in alle gevallen portfoliodossiers, waarin de studenten moeten aantonen de beoogde eindkwalificaties te hebben gerealiseerd.

Het panel stelt vast dat de portfolio's zorgvuldig zijn samengesteld. De afgestudeerden geven een verantwoording van het realiseren van de eindkwalificaties en nemen daarbij bewijsstukken op. Het panel heeft zich een beeld gevormd van het inhoudelijke afstudeerniveau op basis van drie producten van elk van de vijftien studenten, zoals essays, onderzoeksverslagen, implementatieplannen en artikelen.

Op grond van de bestudering van deze werkstukken en van de gevoerde gesprekken daarover concludeert het panel dat de opleiding studenten van masterniveau aflevert. Ze zijn in staat een duidelijke probleemstelling te formuleren, deze op een methodische manier uit te werken en conclusies adequaat te onderbouwen. Daarbij valt op dat studenten meer aandacht besteden aan de verzameling van de data dan aan de verwerking daarvan. De analyse is niet altijd even to-the-point. Op dat vlak kan meer verdieping worden bereikt. Studenten maken in voldoende mate gebruik van literatuur. Het panel vindt de beoordeling van de werkstukken correct en het herkent de verschillen in de hoogte van de beoordelingen (bijvoorbeeld tussen het cijfer 6 en 8). Over enkele producten van twee afgestudeerden van het eerste cohort heeft het panel enige twijfel. Het betreft echter niet alle producten van deze studenten. Bovendien gaat het om studenten van het eerste cohort. Het algehele niveau van de producten van het tweede cohort is hoger en de beoordeling is scherper geworden. Het geheel overziend valt het panel op, dat er grote verschillen zijn in thematiek en aanpak van de uitgevoerde onderzoeken, van technisch-methodisch naar beschouwend-filosofisch. Wellicht is dit toe te schrijven aan het feit dat de opleiding nog vrij jong is en in zekere zin nog zoekt naar een duidelijke lijn. Het panel verwijst in dit verband ook naar de gemaakte opmerkingen bij standaard 2 over het feit dat de opleiding meer aandacht zou kunnen besteden aan de verdere ontwikkeling van het beroep en het domein van het social work.

Volgens de opleiding zijn de werkgevers tevreden over het niveau van de afgestudeerden en over de producten die zij in het kader van de studie hebben opgeleverd. De opleiding beschikt echter niet over schriftelijke onderzoeksresultaten op dit punt.

Ze heeft wel onderzoek gedaan onder de afgestudeerden. Daaruit blijkt dat de gevolgde studie daadwerkelijk impact heeft op hun beroepspraktijk en op hun functioneren. In het gesprek met het panel geven afgestudeerden aan dat hun 'overstijgende' kennisniveau is toegenomen en dat ze hebben geleerd de praktijk vanuit meervoudige perspectieven te bezien. Ze hebben nu meer een onderbouwd antwoord op de complexiteit in de praktijk en ze zijn doorgegroeid naar projectleiders- en beleidsfuncties.

Overwegingen

De opleiding beschikt naar het oordeel van het panel over een adequaat systeem van toetsing en beoordeling. Het gebruikte toetsinstrumentarium is geschikt en van goede kwaliteit. Weliswaar is het aandeel van schriftelijke toetsen groot, maar het panel vindt dit passend voor de masteropleiding. Beoordelingscriteria zijn goed uitgewerkt, vanaf 2011

expliciet gekoppeld aan de eindkwalificaties. De opleiding onderneemt diverse activiteiten om de kwaliteit en de intersubjectiviteit van de beoordeling te bevorderen. Het panel ziet daar reeds resultaten van, maar vindt dat dit blijvend aandacht verdient. De kwaliteitsborging vindt vooral plaats in het kernteam, het docentenoverleg en het projectleidersoverleg. Zoals reeds bij standaard 15 is vermeld is de rol van de examencommissie nog niet voldoende uitgekristalliseerd.

Het panel vindt dat de afgestudeerden de beoogde eindkwalificaties realiseren. De afstudeerresultaten laten zien dat studenten het masterniveau bereiken. De afgestudeerden zijn van mening dat de opleiding hen meer ondergrond heeft gegeven om de vraagstukken in de complexe praktijk te begrijpen en de praktijk verder te ontwikkelen. Naar de mening van het panel worden de studenten goed toegerust op het gebied van praktijkontwikkeling. Op het gebied van de kwaliteit van de onderzoeksanalyse is door studenten nog winst te behalen. Het panel merkt op dat de bijdrage van de opleiding aan de verdere ontwikkeling van het beroep en het domein van het social work kan worden versterkt. Dit sluit aan bij de opmerkingen van het panel bij de standaarden 1 en 2 over de (visie)ontwikkeling op het vak.

Conclusie

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **voldoende**.

3 Eindoordeel over de opleiding

Oordelen op de standaarden

Het visitatiepanel komt tot de volgende oordelen op de standaarden:

Standaard	Oordeel
<i>Standaard 1 Beoogde eindkwalificaties</i>	Voldoende
<i>Standaard 2 Oriëntatie van het programma</i>	Voldoende
<i>Standaard 3 Inhoud van het programma</i>	Goed
<i>Standaard 4 Vormgeving van het programma</i>	Goed
<i>Standaard 5 Instroom</i>	Goed
<i>Standaard 6 Studeerbaarheid</i>	Voldoende
<i>Standaard 7 Duur</i>	Voldoende
<i>Standaard 8 Personeelsbeleid</i>	Voldoende
<i>Standaard 9 Kwaliteit van het personeel</i>	Voldoende
<i>Standaard 10 Kwantiteit van het personeel</i>	Goed
<i>Standaard 11 Materiële voorzieningen</i>	Goed
<i>Standaard 12 Studiebegeleiding</i>	Voldoende
<i>Standaard 13 Evaluatie resultaten</i>	Goed
<i>Standaard 14 Verbetermaatregelen</i>	Goed
<i>Standaard 15 Betrokkenheid bij kwaliteitszorg</i>	Voldoende
<i>Standaard 16 Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties</i>	Voldoende

Overwegingen en conclusie

Overeenkomstig de beslisregels van de NVAO beoordeelt het visitatiepanel de kwaliteit van de bestaande masteropleiding master in Social Work van de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen als **voldoende**.

4 Aanbevelingen

Het panel doet de opleiding de volgende aanbevelingen:

- 1 Het panel adviseert de opleiding de aandacht voor de ontwikkeling van het vakdomein van het social work te versterken. In samenwerking met de lectoraten kan de verdieping van de praktijktheorievorming meer structureel worden aangepakt, zo mogelijk in aansluiting op onderzoeksprogramma's van de lectoraten.
(Standaarden 1, 2, 16)
- 2 Het panel adviseert de opleiding het specifieke masterkarakter verder te versterken door:
 - het belang van onderzoek voor de masteropleiding en voor de beroepsuitoefening op masterniveau naar de studenten te onderstrepen
 - de aandacht voor onderzoek in het curriculum verder te versterken
 - de professionalisering van docenten vooral te richten op specifieke masteraspecten, zoals verdere scholing op het gebied van onderzoek
 - het promotiebeleid te intensiveren(Standaarden 8 en 9)
- 3 Het panel adviseert de opleiding verdere maatregelen te treffen om de kwaliteit van de begeleiding van de studenten op de werkplek te waarborgen.
(Standaard 12)
- 4 Het panel adviseert de opleiding er voor zorg te dragen dat de nieuwe examencommissie haar wettelijke verantwoordelijkheid ten aanzien van de kwaliteitsbewaking van de toetsen en de beoordeling op opleidingsniveau duidelijker invult.
(Standaarden 15 en 16)

5 Bijlagen

Bijlage 1: Eindkwalificaties van de opleiding

1. Signaleren

De Master in Social Work signaleert normatief en vanuit meervoudige perspectieven behoeften en mogelijkheden tot ontwikkeling van de uitvoeringspraktijk, kennis en het beroep.

- 1.1 Signaleert verbetermogelijkheden in de praktijksituatie vanuit meervoudige perspectieven (cliënt/professional/vakgenoten/instellingen/beleid)
- 1.2 Signaleert mogelijkheden tot kennisontwikkeling vanuit meervoudige perspectieven (cliënt/professional/vakgenoten/instellingen/beleid)
- 1.3 Signaleert mogelijkheden voor beroepsontwikkeling vanuit meervoudige perspectieven (cliënt/professional/vakgenoten/instellingen/beleid)
- 1.4 Signaleert mogelijkheden normatief: legt prioriteit bij het oppakken van signalen vanuit het belang van de cliënt/burger en samenleving: de bestaansgrond van het social work.

2. Onderzoeken

De Master in Social Work onderzoekt zelfstandig, participatief en vanuit meervoudige perspectieven de samenhang tussen vragen, problemen en mogelijkheden in de praktijk.

- 2.1 Onderzoekt met belanghebbenden vanuit meervoudige perspectieven (cliënt/professional/vakgenoten/instellingen/beleid) wat de gewenste praktijksituatie is
- 2.2 Levert zelfstandig een bijdrage door praktijkonderzoek aan kennisontwikkeling
- 2.3 Levert zelfstandig een bijdrage door praktijkonderzoek aan praktijkontwikkeling
- 2.4 Ontwerpt een onderzoeksdesign dat ten dienste staat van het totale 2-jarige praktijkverbeteringstraject

3. Ontwerpen

De Master in Social Work ontwerpt op basis van onderzoeksresultaten, wetenschappelijke kennis en praktijkkennis verbeteringen voor het handelen van social work professionals en vernieuwende concepten voor de praktijk.

- 3.1 Ontwerpt betogen waarmee vakdiscussies gevoerd kunnen worden.
- 3.2 Formuleert en prioriteert aanbevelingen met betrokkenen t.b.v. keuze voor praktijkverbeterinterventies
- 3.3 Ontwerpt verbeterinterventies: op basis van kwaliteitscriteria en gewenste eindresultaat

- 3.4 Ontwerpt plan van aanpak als richtlijn voor het professioneel handelen in de social work praktijk
- 3.5 Ontwerpt conceptuele modellen vanuit het eigen thema van praktijkontwikkeling

4. Implementeren

De Master in Social Work voert in de professionele praktijk op basis van een strategie en ontwerp verbeteringen in.

- 4.1 Heeft een strategie voor het invoeren van de verbeterinterventies
- 4.2 Handelt systemisch, doelgericht en planmatig bij het invoeren van de verbeterinterventies
- 4.3 Creëert voorwaarden voor draagvlak en voortgang
- 4.4 Staat model voor het te verbeteren handelen: als meewerkend voorman/-vrouw
- 4.5 Begeleidt social workers in het kader van verbeterinterventies en kiest daarvoor vormen voor reflectie en leren van nieuw handelen

5. Evalueren

De Master in Social Work evalueert systematisch en participatief het proces en het resultaat (het verschil tussen de huidige en de gewenste ontwikkeling).

- 5.1 Organiseert regelmatige evaluatie met betrokkenen op basis van plannen en signalen
- 5.2 Neemt bij evaluatie afstand van (eigen) praktijk: helikopterview
- 5.3 Monitort op resultaat en proces

6. Legitimeren

De Master in Social Work verantwoordt en onderbouwt haar handelen naar diverse doelgroepen (cliënt/burger, professionals, vakgenoten, instellingen, overheden) en toont de meerwaarde van haar handelen aan voor de ontwikkeling van de uitvoeringspraktijk, kennis en het beroep.

- 6.1 Verantwoordt handelen ten opzichte van cliënt/professional/vakgenoten/instellingen/beleid
- 6.2 Onderbouwt keuzes op grond van kennis waarbij een verbinding gelegd wordt tussen ervaringskennis en theoretische kennis
- 6.3 Verantwoordt de meerwaarde van zijn/haar verbetertraject en de ontwikkelde expertise voor de ontwikkeling van het vak/beroep

Bijlage 2: Overzicht opleidingsprogramma

Programma	Onderwijseenheid	Jaar	Studiepunten	Toetsproduct
Social Work Theory	Agogische theorie	1	5,5	Essay 1
	Sociologische theorie	1	5,5	Essay 2
	Professionaliseringstheorie	2	9	Artikel (7) en mondelinge verdediging artikel (2)
Social Practice Development	Projectmatig werken	1	2,5	Projectcontract
	Vorbereiden van onderzoek	1	5	Onderzoeksontwerp
	Uitvoeren en rapporteren van onderzoek	1	10	Onderzoeksverslag
	Ontwerpen Praktijkverbeterinterventie	2	3	Ontwerp PVI
	Implementeren en borgen praktijkverbeterinterventie	2	5,5	Implementatieplan
	Monitoren en evalueren	2	4	Artikel
	Begeleiden van professionalisering vakgenoten	2	3,5	Videoregistratie
			60	

Bijlage 3: Deskundigheden leden visitatiepanel en secretaris

Nadere informatie over de achtergronden van de leden van het beoordelingspanel en secretaris:

De heer drs. C.J.M. van Dongen, voorzitter

De heer Van Dongen is ingezet als panellid vanwege zijn auditdeskundigheid, zijn onderwijsdeskundigheid en zijn ervaring als voorzitter. Hij heeft in totaal ongeveer 10 audits meegemaakt, vooral voor sociale opleidingen, waarin zich ook zijn domeindeskundigheid bevindt. De heer Van Dongen beschikt over onderwijsdeskundigheid door zijn ervaring als onderwijzer en zijn ervaring als vormingswerker voor werkende jongeren. Vanaf 1991 tot 2007 is hij werkzaam geweest bij Avans Hogeschool, waarvan gedurende twee jaar als docent en verder als hoofd opleiding en directeur bij de Academie voor Sociale Studies en haar rechtsvoorgangers. De heer Van Dongen heeft domeindeskundigheid op het gebied van hogere sociale en agogische opleidingen en van hogere pedagogische opleidingen. Door zijn vele internationale studiereizen beschikt de heer Van Dongen tevens over internationale deskundigheid. Voor deze visitatie is de heer Van Dongen aanvullend geïnstrueerd over het proces van visitatie en accreditatie en over de werkwijze van NQA. De heer Van Dongen heeft ervaring als voorzitter bij visitaties in het hoger onderwijs. Hij heeft in juni 2011 de interne training voor voorzitters gevolgd. In de training is hij geïnformeerd over de opzet van het nieuwe accreditatiestelsel en daarnaast zijn ervaringen tussen voorzitters onderling uitgewisseld.

Opleiding:

1966	ULO-A diploma
1971	Pedagogische Academie diploma
1977	Acte Pedagogiek MO-A, studierichting Sociale Pedagogiek/Andragogiek, Katholieke Leergangen, Tilburg
1981	Acte Pedagogiek MO-B, studierichting Sociale Pedagogiek/Andragogiek, Katholieke Leergangen, Tilburg
1991	Doctoraal Pedagogische wetenschappen, studierichting Sociale Pedagogiek, VU, Amsterdam

Werkervaring:

1973 – 1975	Onderwijzer basisschool St.Aloysius te Oisterwijk
1975 – 1976	Vormingswerk Werkende Jongeren te Waalwijk
1976 – 1991	Stichting Brabants Steunpunt Jeugdwelzijn (B.S.J., nu K2). Gedurende 7 jaar als consulent en 8 jaar als coördinator van het provinciaal Bureau Open Jeugd- en Jongerenwerk (B.O.J.J.) één van de organisaties binnen de federatieve stichting B.S.J.
1991 – heden	Avans Hogeschool: <ul style="list-style-type: none">- 1 jaar docent en daarna Hoofd opleiding CMV- Mede-directeur AGM Academie voor Gedrag en Maatschappij tot februari 2004- Mede-directeur AvSS Academie voor Sociale Studies (Breda en Den Bosch samen) tot april 2006- Directeur ASH Academie voor Sociale Studies 's-Hertogenbosch tot oktober 2007- Senior Beleidsadviseur Avansbreed

Studiereizen:

- Frankrijk, Nancy over Multiculturaliteit
- USA, Washington, Rochester, Wisconsin, Chicago en Austin, studiereis langs universiteiten mbt Total Quality Management; met terugkoppelingsweekend in Zürich
- Griekenland, Athene, Europese Onderwijs Conferentie over thema Jeugd
- Litouwen, Vilnius, op universiteit aldaar uitwisseling mbt sociaal cultureel werk
- Marokko, Casablanca, Rabat, Fez, studiereis met Marokkaanse studenten van Avans Hogeschool, incl. bezoek aan universiteit Al Akhawayn
- USA, Atlanta, Educause Conferentie
- Aarhus(Den), 13-15 april 2011, EUA Annual Conference: Investing today in talent for tomorrow
- Stockholm (Zwed),26-28 mei 2011, Academia Europaea and Wenner-Gren foundations, Symposium: The role of trust in higher education: Ethical and quality standards in research and teaching

Overig:

Voorzitter Medezeggenschapsraad en Schoolbestuur (basisschool)

Voorzitter Brede Welzijnsstichting in Drunen

Voorzitter Landelijke Commissie Vakantieverblijven Jantje Beton

Dagvoorzitter diverse studiedagen/symposia

Mevrouw prof. dr. M.A.O. Bouverne-De Bie

Mevrouw Bouverne-De Bie is ingezet vanwege haar deskundigheid op het gebied van sociaalagogisch onderwijs en onderwijskundige processen. Zij werkt als verantwoordelijk lesgever in bachelor pedagogische wetenschappen UGent, master pedagogische wetenschappen en master sociaal werk UGent, schakel- en voorbereidingsprogramma master pedagogische wetenschappen en master sociaal werk UGent. Zij is voorzitter van de vakgroep sociale agogiek Universiteit Gent (FPPW); voorzitter van de opleidingscommissie master sociaal werk AUGent; promotor doctoraatsproefschriften in de pedagogische wetenschappen en in het sociaal werk; lid van de jury doctoraatsproefschriften en reviewer van tijdschriftartikelen. Zij heeft ook onderwijservaring binnen de hogeschool en in postacademische vorming. Mevrouw De Bie heeft vele internationale publicaties op haar naam staan, zie onderstaande selectie. Mevrouw De Bie heeft vanuit werkervaring kennis van de accreditatiesystematiek. Ook heeft zij deelgenomen aan visitatiepanels van diverse bachelor- en masteropleidingen sociaal werk in Nederland en Vlaanderen en is zij lid geweest van NVAO en VLHORA visitatiepanels. Voor deze visitatie is zij aanvullend individueel geïnstrueerd over het proces van visitatie en accreditatie in het hoger onderwijs en over de werkwijze van NQA.

Opleiding:

1988 Doctor in de staats- en bestuurswetenschappen

1973 Licentiaat in de staatswetenschappen; Geaggregeerde hso staats en sociale wetenschappen

Werkervaring:

1974 Wetenschappelijk medewerkster Universiteit van Gent

1995 Zelfstandig academisch personeel Universiteit van Gent

Publicaties betreffende Social Work:

- BOUVERNE-DE BIE, M. (2011) Forensisch welzijnswerk: scharnier tussen het strafrecht en het recht op maatschappelijke dienstverlening. In: AERTSEN, I. et al. (red). *Deviantie wetenschap het domein van de criminology. Liber Amicorum Johan Goethals*. (pp. 273-280). Den Haag/Leuven:Acco.
- VANDENBROECK, M., ROOSE, R., DE BIE, M. (2010) Governing families in the Social Investment State. In: GAILE, S., DIAZ SOTO C. & L. (eds.) *Childhoods. A Handbook* (pp. 119-130). New York/Washington/D.C. Baltimore/ Bern/ Frankfurt/ Berlin/Brussels/ Vienna/Oxford: Peter Lang
- BOUVERNE-DE BIE, M. (2010) Sociaal werk als wetenschap en als beroep. In: MOSTINCKX, J. et al (red.) *Welzijn en zorg in Vlaanderen 2010-2011* (pp. 311-318). Mechelen: Wolters Kluwer.
- DEMEY, W., COUSSEE, F., VANDENBROECK, M., BOUVERNE-DE BIE, M. (2009). Social work and parent support in reaction to children's antisocial behaviour: Construction and effects. *International Social Welfare*, 18, 1-8 (advance access doi: 10.1111/j.1468-2397.2008-00609.x)
- BRADT, L., BOUVERNE-DE BIE, M. (2009). Social work and the shift from "welfare to justice". *British Journal of Social Work*, 39(1), 113-127 (Advance Access doi: 10.1093/bjsw/bcm072).
- BRADT, L., BOUVERNE-DE BIE, M. (2009). Victim-offender mediation as a social work practice. *International Social Work*, 52(2), 181-193
- ROOSE, R., MOTTART, A., DEJONCKHEERE, N., VAN NIJNATTEN, C., DE BIE, M.(2009) Participatory social work and report writing. *Child and Family Social Work*, 14, 322-330 (Advance Access doi: 10.1111/j.1365-2206.2008.00599.x)
- BOUVERNE-DE BIE, M. (2009). A Question of Caring? Population Ageing in Flanders and the Netherlands. In: DEVOLDERE, L. (eds.). *The Low Countries. Arts and Society in Flanders and the Netherlands Yearbook 2009* (pp. 52-59). Brugge: die Keure.
- BOUVERNE-DE BIE, M. (2009). Sociaal werk als wetenschap en als beroep. In: MOSTINCKX, J., DEVEN, F. (red.). *Welzijn en zorg in Vlaanderen 2009-2010* (pp. 299-306). Mechelen: Wolters Kluwer
- BOUVERNE-DE BIE, M., VAN EWIJK, H. (2008). Sociaal werk in Nederland en Vlaanderen: een inleiding aan de hand van een aantal kernbegrippen. In: BOUVERNE-DE BIE, M., VAN EWIJK, H. (eindred.) *Sociaal werk in Nederland en Vlaanderen* (pp.17-54). Brussel/Mechelen: Kluwer/Commissie Vlaams Nederlands Cultureel Verdrag.

De heer drs. J.A.R. Heemskerk

De heer Heemskerk is ingezet vanwege zijn relevante werkvelddeskundigheid op het gebied van jeugd, welzijn en onderwijs. Daarnaast is hij deskundig op het gebied van sport en toerisme. Bovendien heeft de heer Heemskerk ervaring in het onderwijs op het gebied van sport- en bewegingseducatie en toerisme. De heer Heemskerk heeft deelgenomen aan de NQA-auditortraining hoger onderwijs en heeft vanuit eerdere visitaties kennis van de accreditatiesystematiek. Hij heeft vanuit opleiding en werkervaring ruime kennis van het (hoger) onderwijs en onderwijsprocessen en is voor deze visitatie aanvullend individueel geïnstrueerd.

Opleiding:

1965	HBS-A, diploma Kweekschool van het Haagsch Genootschap, ruim een jaar
1974	Doctoraalexamen sociologie te Leiden

Werkervaring:

1971 – 1974	docent maatschappijleer voortgezet onderwijs en vervolgens studentassistent vakgroep macro sociologie Universiteit Leiden
1974 – 1986	stafdocent sociologie studierichting cultureel werk Sociale Academie Rotterdam, inclusief diverse managementfuncties
1978 – 1994	gemeenteraadslid Den Haag met de beleidsterreinen onderwijs, maatschappelijk welzijn, volksgezondheid, jeugd, sport en recreatie en sociaaleconomische zaken en werkgelegenheid
1986 – 1990	wethouder onderwijs, migrantenbeleid en wijkwelzijn Den Haag
1990 – 1996	voorzitter van de Raad voor het Jeugdbeleid, adviesorgaan van de regering
1992 – 1996	lid procesmanagement 'Weer Samen Naar School' (integratie speciaal- en basisonderwijs) onderwijsvernieuwingproject, ministerie van OC en W
1995 – 1998	portefeuillehouder internationale zaken betreffende Turkije voor het ministerie van OC en W
1997 – heden	zelfstandig bestuursadviseur m.b.t. sociaal beleid, jeugdbeleid en onderwijs
2000 – 2001	Voorzitter adviescommissie Tieneropvang. Ingesteld door de staatssecretaris van VWS
2000 – 2009	directeur a.i. Hogeschool Rotterdam,
2000 – 2003	directeur a.i. Rotterdams Instituut voor Sociale Opleidingen
2003 – 2005	ontwikkelen en uitvoeren van interne audits Hogeschool Rotterdam
2005 – 2007	directeur a.i. Lerarenopleiding Voortgezet onderwijs en BVE
2007 – 2008	directeur a.i. Instituut voor Engineering en Applied Science
2008 – 2009	directeur a.i. Instituut voor Managementopleidingen

Als zelfstandig bestuursadviseur heeft de heer Heemskerk o.a. diverse voorzitterschappen vervuld, zoals van de landelijke projectgroep intercultureel onderwijs van OC en W, de stuurgroep regiovisie van de provincie Zuid Holland en van de beleidscommissie van de Commissie Jeugdonderzoek VWS. Hij was lid van de regiegroep lokaal sociaal beleid VWS, zat in de begeleidingscommissie evaluatie subsidieregeling landelijke jeugdorganisaties Nederlandse Jeugdgroep en VWS. Daarnaast heeft hij veel bestuurlijke ervaring opgedaan van 1978 tot heden in het opbouwwerk, de sport, adviesraden migranten, jeugd (jeugdzorg en jeugdcriminaliteit). Tot voor kort was de heer Heemskerk voorzitter van de adviesraad voor sport van de gemeente Den Haag, lid van de ledenraad ADO Den Haag en bestuurslid Nationaal Jeugdfonds (Jantje Beton) en voorzitter Jeugdsportfonds Zuid-Holland. Momenteel is de heer Heemskerk voorzitter Raad van Toezicht van STIOM (ontwikkelorganisatie op het snijvlak van gezondheidszorg en maatschappelijk welzijn), bestuurslid Haëlla Stichting (goede doelen fonds), lid adviescommissie evenementen gemeente Den Haag, en voorzitter Raad van Toezicht Stichting MOOI (brede welzijnsorganisatie in Den Haag en Zoetermeer).

Studentlid, mevrouw E. Tiessens

Mevrouw Tiessens is ingezet als studentlid. Na haar bacheloropleiding Social Work aan de Noordelijke Hogeschool Leeuwarden volgt zij nu de wo-bachelor opleiding Psychologie aan de Rijks Universiteit Groningen. Mevrouw Tiessens is representatief voor de primaire doelgroep van de opleiding en beschikt over studentgebonden deskundigheden met betrekking tot de studielast, de onderwijsaanpak, de voorzieningen en de kwaliteitszorg bij opleidingen in het domein. Voor deze visitatie is mevrouw Tiessens aanvullend individueel geïnstrueerd over het proces van visitatie en accreditatie in het hoger onderwijs en over de werkwijze van NQA.

Opleiding:

2002-2005 Lerarenopleiding Engels, eerst aan Windesheim later aan d NHL (niet afgerond)
2005-2009 Social work, maatschappelijk werk, Noordelijke Hogeschool Leeuwarden
2009-heden Psychologie aan de RUG

Werkervaring:

1999-2007 Vakkenvuller en caissière, Super de Boer, Neede
2007-2008 Stage bij woonbegeleiding van Verslavingszorg Noord Nederland
2008-heden Werkzaam als slaapdienst en invalkracht bij VNN Woonbegeleiding, Groningen.
2011-heden Werkzaam als slaapdienst bij VNN Beschermd Wonen, Hoogezand

De heer drs. L.S. van der Veen

De heer Van der Veen is ingezet als NQA-auditor. De heer Van der Veen heeft vele jaren ervaring met visiteren in het hoger onderwijs en heeft auditdeskundigheid op grond van deze werkervaring en op grond van auditcursussen gevolgd bij Lloyd's. De heer Van der Veen heeft in het najaar van 2010 deelgenomen aan de training van de NVAO en is gecertificeerd secretaris.

Opleiding:

1971 – 1980 Sociale Wetenschappen, doctoraal Andragogie, Rijksuniversiteit Groningen
1993 – 1997 Filosofie, Universiteit Utrecht

Cursussen:

1988 – 2003 Diverse opleidingen en cursussen op het gebied van onderwijs, auditing, management en organisatie, informatica.

Werkervaring:

1976 – 1977 RUG: studentassistent Pedagogische en Andragogische Wetenschappen
1978 – 1979 RUG: studentassistent Interdisciplinaire Onderwijskunde
1979 – 1980 Gemeente Hoewelaken: beleidsmedewerker
1980 – 1983 Provincie Zeeland: projectleider provinciaal samenwerkingsproject kunstzinnige vorming en amateuristische kunstbeoefening
1983 – 1985 Landelijk Ondersteuningsinstituut Kunstzinnige Vorming: projectmedewerker PABO
1986 – 1990 Zeeuws Steunpunt Volwasseneneducatie: adviseur educatie en organisatie
1991 – 1994 Regionaal Educatief Centrum Zeeuwsch-Vlaanderen: adviseur educatie en organisatie
1995 – 1997 Regionaal Opleidingencentrum Westerschelde: stafmedewerker
2000 – 2003 HBO-raad: beleidsmedewerker kwaliteitszorg
2004 – heden NQA: senior auditor/adviseur

Bijlage 4: Bezoekprogramma

Dag 1: dinsdag 15 november

Tijdstip	Programmaonderdeel	Deelnemers (maximaal 6 à 8)
09.45 – 10.00 uur	Ontvangst, kamer Tjeu Verhagen	Panel + Opleidingsmanagement Tjeu Verhagen, directeur HAN Masterprogramma's Mariël van Pelt, coördinator Alletta Schimmel, co-coördinator
10.00 – 12.00 uur	Vorbereiding panel, lokaal 1.05 Materiaalbestudering: - Studiemateriaal - Studentmateriaal	Panel
12.00 – 12.30 uur	Spreekuur, lokaal 1.05 Rondleiding	Panel splitst zich op
12.30 – 14.30 uur	Lunch en voorbereiding panel, lokaal 1.05 Materiaalbestudering: - Studiemateriaal - Studentmateriaal	Panel
14.30 – 15.15 uur	Blok Inhoud I: afstuderen, lokaal 1.05	Docenten + externe begeleiders/beoordelaars: <ul style="list-style-type: none"> • Mevr. Esther Giesbers, werkveldbeoordelaar C. Moene • Mevr. Kitty de Laat, leidinggevende/praktijkbegeleider N. Akbal • Mevr. Symone de Bruijn, leidinggevende/praktijkbegeleider C. Moene • Mevr. Hennie Jans-Beken, leidinggevende/praktijkbegeleider Geert Wismans • Mevr. Marion van Hattum, een van de beoordelaars Paul Verbraak • Mevr. Marijke Kaaijk, een van de beoordelaars Geert Wismans • Dhr. Hans Oostrik, een van de beoordelaars van Nezahat Akbal
15.30 – 16.45 uur	Blok Inhoud II en III: afstudeerfase, hoofdfase en propedeuse Blok Randvoorwaarden, standaard 5,6,8,10,11,12,14,15 Lokaal 1.05	Alumni : Nezahat Akbal (cohort 1, afgestudeerd juli 2010) Geert Wismans (idem) Christien Moene (cohort 2, afgestudeerd juli 2011) Paul Verbraak (cohort 2, afgestudeerd augustus 2011) Huidige studenten: Ulla Becker (2 ^e jaars studente, cohort 3) Marieke de Haan-Noorlander (2 ^e jaars studente, cohort 3, gestart sept. 2010) Rien Koorevaar, (1 ^e jaars student, cohort 4, gestart sept. 2011)
17.00 – 17.45 uur	Gesprek met docenten Lokaal 1.05	Marion van Hattum, tevens als associate lector / lid onderzoekseenheid HAN Sociaal! Marga Janssens, Marijke Kaaijk Hans Oostrik Alletta Schimmel Reinhard Schulte

Dag 2: woensdag 16 november

Tijdstip	Programmaonderdeel	Deelnemers (maximaal 6 à 8)
08.30 – 10.00 uur	Vorbereiding panel, lokaal 1.05 Materiaalbestudering: - Studiemateriaal - Studentmateriaal	Panel
10.00 – 10.45 uur	1 ^e gesprek met opleidingsmanagement, lokaal 1.05	Opleidingsmanagement Tjeu Verhagen, directeur Mariël van Pelt, coördinator
11.00 – 11.45 uur	Blok Borging, lokaal 1.05	Examencommissie: Mieke Janssen en Alletta Schimmel Opleidingscommissie: Paul Berkers (docentlid) Curriculumcommissie en toetsingcommissie (= kernteam) Hans Oostrik Mariël van Pelt Alletta Schimmel
12.00 – 12.45 uur	Gesprek docenten over randvoorwaarden: standaard 8, 9, 10, 13 en 15. lokaal 1.05	Mieke Janssen, siber/supervisor Annet Krosenbrink, siber/supervisor Ineke de Kort, docente taal/schrijfvaardigheid Vincent Peeters, gastdocent (lessen onderzoek en projectbegeleider)
12.45 – 13.45 uur	Lunchpauze, + overleg / extra bestuderen materiaal, lokaal 1.05	Panel
14.00 – 14.45	Telefonisch gesprek overige leden opleidingscommissie, lokaal 1.05	Isabelle Staal (studentlid voorzitter) tel: 06 – 10 41 82 26 Linda Broos, (studentlid) tel: 06 – 23 11 76 88 Reinhard Schulte (docentlid), tel: 06 – 40 02 55 23 (eventueel ook mondeling te spreken)
14.45 – 15.30 uur	Eventuele extra gesprekken, lokaal 1.05	Bijvoorbeeld lectoren, docenten
15.30 – 17.00 uur	Beoordelingsoverleg Panel, lokaal 1.05	Panel
17.00 – 17.30 uur	2 ^e gesprek opleidingsmanagement, inclusief afronding, lokaal 1.05	Opleidingsmanagement: Tjeu Verhagen en Mariël van Pelt Kernteam: Marion van Hattum, Hans Oostrik, Alletta Schimmel, Reinhard Schulte

Bijlage 5: Bestudeerde documenten

Onderwerp 1 Beoogde Eindkwalificaties

Meegezonden met kritische reflectie

Profiel Master in Social Work 2011
Startdocument Landelijk Overleg Masters HSAO, juli 2010
Verantwoording hbo-niveau (Dublin descriptoren, eindkwalificaties en onderwijsseenheden)

Ter inzage tijdens de visitatie

Body of Knowledge (BOK) Master in Social Work
Notulen Beroepenveldcommissie 12 november 2010 en 25 maart 2011
Advies Opleidingscommissie MSW 24 mei 2011

Onderwerp 2 Programma

Meegezonden met de kritische reflectie

Studiehandleiding 2011-2013 (cohort 4)
Literatuurlijst 2011-2012
Verslag overleg voorzitter Onderzoekseenheid HANSociaal! en mastercoördinator, 29 november 2010
Opleidingsstatuut Master in Social Work, cohort 4 (2011-2013)
Overzicht eindkwalificaties, onderwijsseenheden en toetsproducten
Beoordelingsformulieren alle toetsproducten
Onderwijs en Examenreglement 2011-2013

Ter inzage tijdens de visitatie

Procedure en instructie instroom-assessment 2011
Analyse studiebelasting 2011
Jaarrooster 2011-2012
Praktijkgericht onderzoek in HAN Masterprogramma's 2011
Resultaten tussentijdse, eindejaars- en eindevaluaties MSW 2010 en 2011
Leerarrangementen Scholar
Verslagen exitgesprekken studenten

Onderwerp 3 Personeel

Meegezonden met de kritische reflectie

Overzicht docenten

Ter inzage tijdens de visitatie

Strategisch Plan HMP 2011-2015
Projectplan en uitkomsten project Kwalificatieprofielen HMP
Verslagen evaluatiegesprekken docenten MSW 2010 en 2011
Taak-urenplaatjes docenten MSW 2011-2012
Medewerkerstevredenheidsonderzoek MTO 2010

Onderwerp 5 Kwaliteitszorg

Meegezonden met de kritische reflectie

Kwaliteitszorgplan MSW 2011-2013

Ter inzage tijdens de visitatie

HAN kader kwaliteitszorg

Resultaten tussentijdse, eindejaars- en eindevaluaties MSW 2010 en 2011

Resultaten Nationale Studentenenquête 2010 en 2011

Resultaten Alumni enquête 2011

Notulen coördinatieoverleg

Notulen Kernteam

Notulen Opleidingscommissie

Notulen docententeamvergaderingen

Notulen beroepenveldcommissie

Notulen examencommissie

Kwaliteitsjaarverslag 2010

Actieplan 2010 en 2011

RMA rapportages 2010 en 2011

Onderwerp 6 Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

Meegezonden met de kritische reflectie

Overzicht afgestudeerden

4 Afstudeerproducten (in de range van 6 - 9)

Instructie meesterproef 2011 (studenten en docenten)

Nota Toetsbeleid MSW

Opleidingsstatuut Master in Social Work 2011-2013 (cohort 4)

Studiehandleiding 2011-2013 (cohort 4)

Beoordelingsformulieren toetsproducten

Onderwijs & Examenreglement 2011-2013 + uitvoering examenreglement

Ter inzage tijdens de visitatie

Rapportages externe toezichthouder 2010 en 2011

Analyse afstuderen cohort 1

Advies Opleidingscommissie MSW 24 mei 2011

Alle toetsproducten met beoordelingsformulieren van de 11 door het panel geselecteerde afgestudeerden

Bijlage 6: Overzicht bestudeerde afstudeerwerken

Hieronder een overzicht van de studenten van wie het panel de afstudeerwerken heeft bestudeerd. Conform de regels van de NVAO zijn alleen de studentnummers opgenomen.

459090
459186
458831
458777
458778
72534
459272
483637
486863
483322
487442
469739
901514
464020
465288

Bijlage 7: Verklaring van correctheid en volledigheid

Netherlands Quality Agency

Bladnummer 3

Verklaring van volledigheid en correctheid van de informatie

Betreffende de visitatie van de

Opleiding: Master in Social Work

Instelling: Hogeschool van Arnhem en Nijmegen

Visitatie data: 15 en 16 november 2011

Ondergetekende: drs. M.A.M. Verhagen

vertegenwoordigend het management van de genoemde opleiding,

in de functie van: directeur masteropleidingen

verklaart hierbij dat alle informatie ten behoeve van de visitatie van de genoemde opleiding in volledigheid en correctheid ter beschikking wordt gesteld, *waaronder informatie over alternatieve afstudeerroutes die momenteel en/of gedurende de afgelopen 6 jaar (hebben) bestaan*, zodat het visitatiepanel tot een op juiste feiten gebaseerde oordeelsvorming kan komen.

Handtekening

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'M.A.M. Verhagen', written over a horizontal line.

Datum:

1/10/11